

คำนำ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ว่า “เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน” ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน แนวทางการพัฒนาที่ ๒.๒ พัฒนาระบบคุณภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมือง

ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้รวบรวมกฎหมายระเบียบ หนังสือ ชักซ้อมข้อหารือ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นหนังสือ “กฎหมาย ระเบียบและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (เล่ม 3)” ขึ้น เพื่อให้บุคลากรของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นคู่มือในการศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติงานให้ประสิทธิภาพสูงขึ้นและเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนทางราชการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปสามารถนำไปศึกษา ค้นคว้า อันจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรกฎาคม ๒๕๕๗

สารบัญ

หน้า

กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๕๖ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑ ๑๑
เรื่อง การหาหรือการเบิกจ่ายเงินค่าอาหารเสริม (นม) กรณีไม่ได้ทำบันทึกข้อตกลงซื้อขาย
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๑๘๒ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑ ๑๓
เรื่อง หาหรือเรื่องอายุความและการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด
๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๓/ว.๒๓๑๙ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ๑๖
เรื่อง หาหรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย
กรณีรถของทางราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๗๖๘ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ๒๕
เรื่อง หาหรือกรณีเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาก่อสร้างหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าขวาง
๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๗๗๔ ๒๙
ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง หาหรือแนวทางปฏิบัติ
๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๗๒๒ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ๓๒
เรื่อง การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่
๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๔๙๓๓ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๒ ๔๐
เรื่อง หาหรือการชดเชยค่าสินไหมทดแทน
๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๐๑๘๘ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ ๔๓
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด
๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มท ๐๘๐๔.๔/๗๐๑๙๙ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ ๔๕
เรื่อง การตรวจสอบการบริหารงาน ปึงงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
เกาะพระทอง
๑๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๔๗๑ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ๔๘
เรื่อง การวินิจฉัยสั่งการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๘
๑๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๕๓ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ๕๐
เรื่อง ขอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ มท. ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน
การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๔๗
๑๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๒/ว๒๖๓๓๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ ๕๒
เรื่อง ชักข้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประกันภัยราชการ
๑๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๐๗๕๗ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ ๕๕
เรื่อง หาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๑๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๗๑๐ ลงวันที่ กันยายน ๒๕๕๒ เรื่อง การหรือการแบ่งชำระหนี้ของลูกหนี้ตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน	๕๙
๑๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๙๙๖ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง การหรือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	๖๐
๑๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๓๓๑๖ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง การหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดชอบทางละเมิดและการตั้งงบประมาณเบิกจ่ายเพื่อชำระหนี้	๖๓
๑๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๓๘๖๓ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การหรือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙	๖๖
๑๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๕๑ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง การฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๖	๖๙
๑๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๑๗ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง ขอความร่วมมือส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นคือกองทุนเงินทดแทน	๗๑
๒๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๑๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง ขอความร่วมมือส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นคือนกองทุนเงินทดแทน	๗๓
๒๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๑๙ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง	๗๕
๒๒. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๗ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓ เรื่อง รายงานการสืบทรัพย์ และการหรือการขอยุติการดำเนินการทางแพ่ง	๗๘
๒๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๐๗๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์คำนวณมูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้ค่าเสียหาย	๘๐
๒๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๑๐๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือการขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบในการดำเนิน โครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ลำน้ำร่องช้าง ฯ เทศบาลตำบลดอกคำใต้	๘๒
๒๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๗๓๔ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๘๔
๒๖. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๖๖ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๒ บเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	๙๕
๒๗. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๒๓ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือข้อกฎหมายกรณีการโอนสิทธิ์เรียกร้อง	๙๗
๒๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๖๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือโครงการเศรษฐกิจชุมชน (หมู่บ้านละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท	๙๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๒๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๘๔๘ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด	๑๐๑
๓๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๘๕๐ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง ขอความเห็นชอบประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาลในกรณีละเมิด	๑๐๓
๓๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ฉบับที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๑๔๙ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	๑๐๕
๓๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๑๓๖๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	๑๐๗
๓๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๕๓๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือการสอบสวนความรับผิดชอบทางละเมิด	๑๑๔
๓๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๘๐๗๓ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือกรณีไม่ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด	๑๑๗
๓๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๘๑๕๘ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง ขอหรือกรณีดำเนินการทางละเมิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๒๐
๓๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๘๒๓๕ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๑๒๒
๓๗. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๕๕ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือแนวทางการจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดิน	๑๒๕
๓๘. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๗๐ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือการเบิกจ่ายเงินค่าประกันสัญญา	๑๒๘
๓๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๕๗๐ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การหรือกรณีที่เทศบาลตำบลลวณรนิวาสไม่ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการ ยึดอายัดทรัพย์สินภายในระยะเวลาที่กำหนด	๑๓๐
๔๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๐๗๕ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เรื่อง การดำเนินคดี และการยุติการดำเนินคดีแห่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี	๑๓๒
๔๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๐๗๖ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เรื่อง รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๑๓๕
๔๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๖ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่อง การหรือการใช้อำนาจของกรมสรรพากรตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ในการอายัดเงิน หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา	๑๓๘
๔๓. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น มท ๐๘๐๔.๔/๑๔ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่อง การหรือการเบิกค่าเช่าบ้าน	๑๔๐
๔๔. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่อง การหรือการเบิกค่าเช่าบ้าน	๑๔๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๔๕. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๕๑๒ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ เรื่อง หรือผลการดำเนินการความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๑๔๓
๔๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๐๓๘ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ขอรื้อหรือการเรียกให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้ค่าเสียหาย กรณีคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิด มีความเห็นแตกต่างจากคำพิพากษาฎีกา	๑๔๗
๔๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๔๓๕ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติราชการ กรณีขอขยายระยะเวลา การสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เมื่อพ้นกำหนดเวลา	๑๕๐
๔๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๗๓๖ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๔ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติ กรณีศาลปกครองของแก่นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่ง การอนุมัติให้ทุนการศึกษา	๑๕๓
๔๙. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (ส่วนคดี) ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๓๖ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ เรื่อง หรือการเบิกจ่ายเงินค่าลงทะเบียนการอบรม หลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ตามมาตรฐานที่ ก.ศป. รับรอง	๑๕๕
๕๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๐๑๓ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ เรื่อง หรือทางการดำเนินการชุดลอกคลองสาธารณะให้อยู่ในสภาพเดิม	๑๕๗
๕๑. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๗๐ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ เรื่อง หรือการฟ้องเรียกเงินคืนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลกรณีมีคำสั่งให้พ้นจากราชการ	๑๕๘
๕๒. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๐๙ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ เรื่อง ขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทย	๑๖๐
๕๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๖๙๑ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๑๖๒
๕๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๖๙๒ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติ กรณีศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง	๑๖๕
๕๕. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๐๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติกรณีการดำเนินการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง ในที่ดินกรรมสิทธิ์ของเทศบาลตำบล น้ำตกไทรโยคน้อย	๑๖๘
๕๖. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๓๓ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขอคืนเงินค่าจ้างขยายจำหน่ายน้ำประปาส่วนที่เหลือ	๑๖๙
๕๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๐๒๙ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หรือการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด	๑๗๑
๕๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๑๕๒ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หรือแนวทางการบังคับความรับผิดชอบทางละเมิด	๑๗๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๕๙. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๙๒ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การขอการขออนุมัติให้ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น	๑๗๕
๖๐. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๘๒๐ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง ขอรื้อการเบิกจ่ายเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔	๑๗๗
๖๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๑๘๖ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ขอฟ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนกรณีผู้ต้องรับผิดชอบละเมิดตาย	๑๗๙
๖๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๔๑๕ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง ขออนุมัติงดเว้นดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดเนื่องจาก กระทำละเมิดต่อเทศบาล	๑๘๑
๖๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๑๑๐ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบางกระทีกต่อบุคคลภายนอก	๑๘๓
๖๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๕๖ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่	๑๘๖
๖๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๘๔ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด	๑๘๙
๖๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๐๕ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง รื้อแนวทางทางคดีใช้ค่าเสียหาย	๑๙๑
๖๗. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๐ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง การขอการวินิจฉัยปัญหาและพิจารณาสั่งการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๙๔
๖๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๕๕ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	๑๙๗
๖๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๒๘ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง การขอกรณีพิพาทระหว่างเทศบาลตำบลควนงู กับสหกรณ์ปาล์มน้ำมันตรัง จำกัด	๑๙๙
๗๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๖๑๖ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง การขอการชำระหนี้โครงการเศรษฐกิจชุมชนบ้านท่าลาด	๒๐๑
๗๑. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๘๙ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง การขอการคืนหลักประกันสัญญา	๒๐๗
๗๒. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๗ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง การขอแนวทางปฏิบัติการเพิกถอนการโอนสิทธิ์เรียกร้องตามสัญญาจ้างของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	๒๑๒
๗๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๗๑๘ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาคำสั่ง ให้จ้างหุ้นส่วนจำกัดวิทยาสีมาก่อสร้าง เป็นผู้ทำงาน	๒๑๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๗๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๑๐๐ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้ออาคารชุดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีการจัดซื้อที่ดินเพื่อทิ้งขยะ ของเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา	๒๑๘
๗๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๔๑๔๗ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้ออาคารพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๒๒๒
๗๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๗๔๑ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๒๒๔
๗๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๗๓๑๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าจ้างทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี	๒๒๕
๗๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๙๙๐๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๒๒๗
๗๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๓๖๔ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองเม็ก	๒๒๙
๘๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๑๕๘ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขวาง	๒๓๒
๘๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๗๖๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๒๓๕
๘๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๕๒๖ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาล กรณี การเบิกจ่ายเงินเพื่อจัดซื้อเครื่องรับ-ส่ง วิทยุชุมชนพร้อมติดตั้ง	๒๓๗
๘๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๓๐๗๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	๒๓๘
๘๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๙๒๒ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด	๒๔๔
๘๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๙๙๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อการวินิจฉัย กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยื่นข้อทักท้วงการตรวจสอบ งบการเงินของเทศบาลตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู	๒๔๕
๘๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๘๐๑ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรื้อการตั้งงบประมาณชุดใช้โครงการเศรษฐกิจชุมชน	๒๔๗
๘๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๑ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	๒๔๙
๘๘. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๑๔๔ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การชุดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก	๒๕๒
๘๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๘๘ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง ขอรื้อแนวทางการจ้างทนายความเพื่อฟ้องคดีอาญา	๒๕๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๙๐. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๒๐ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง หรือแนวทางการปฏิบัติกรณีศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้คืนเงินค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนแห่งการชนะคดี	๒๕๙
๙๑. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๗๐๓ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลภายนอก	๒๖๑
๙๒. หนังสือสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๙๑ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติตามมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุอุทกภัย	๒๖๓
๙๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๙๗๓ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง หรือการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึด การอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน	๒๗๐
๙๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเรื่องอำนาจในการขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา	๒๗๕
๙๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๖๙๗ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง หรือการเบิกจ่ายงบประมาณค่าชุดใช้ความเสียหายกรณีรถยนต์ส่วนบุคคลเกิดอุบัติเหตุ	๒๗๘
๙๖. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๓๖๓ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่	๒๘๐
๙๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๔๖๙ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด	๒๘๒
๙๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมากลับ ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๓๒๗๙ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือการพิจารณาความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่กรณีการจัดทำราคากลางของเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	๒๘๙
๙๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๑๘๒๖ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือเรื่องการเบิกจ่ายโครงการเงินโครงการซ่อมแซมท่อลอดพร้อมทำหุ้มข้างของเทศบาลเทพนคร	๒๙๓
๑๐๐. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๒๗๒ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือการพิจารณาความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่	๒๙๕
๑๐๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๘๓๗ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖ เรื่อง หรือการพิจารณาความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่	๒๙๗
๑๐๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๐๒๕ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือการพิจารณาความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่	๓๐๐
๑๐๓. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๙๘๙๐ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เรื่อง ความรับผิดชอบละเมิดของลูกจ้างเทศบาลตำบลท่าโขลง	๓๐๑
๑๐๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๘๑๗ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เรื่อง ขอรื้ออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการจัดตั้งโรงรับจำนำ	๓๐๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๑๐๕. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๐๙๓๖ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	๓๐๖
๑๐๖. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0804.4/ว037 ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ	๓๐๙
๑๐๗. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๔๐๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือกรณีการจ้างนายความว่าต่างหรือแตกต่างคดี	๓๑๐
๑๐๘. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๓/ว๒๖๖๒ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการ	๓๑๓
๑๐๙. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๑๖๓๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หรือการดำเนินการประนีประนอมยอมความในทางแพ่ง	๓๒๑
๑๑๐. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด คำร้องที่ ๒๖/๒๕๔๕ คำสั่งที่ ๑๑๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)	๓๒๓
๑๑๑. คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ.๗๘/๒๕๔๖ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๐๑/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)	๓๒๗
๑๑๒. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด คำร้องที่ ๓๕๐/๒๕๔๙ คำสั่งที่ ๕๗๓/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๙ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครอง อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	๓๕๑
๑๑๓. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด คำร้องที่ ๓๕๒/๒๕๕๑ คำสั่งที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา)	๓๖๑
กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	
๑๑๔. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙	๓๗๖
๑๑๕. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙	๓๙๘

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/

๖๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง การหารือการเบิกจ่ายเงินค่าอาหารเสริม (นม) กรณีไม่ได้ทำบันทึกข้อตกลงซื้อขาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ มท ๐๘๓๔.๔/๑๘๔๑๑ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๐

๒. หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ มท ๐๘๓๔.๔/๕๑๗๑ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๑๓/๒๕๔๗, ๖๓๐/๒๕๐๒, ๗๘๑๐/๒๕๔๐ และ ๔๕๐๓/๒๕๔๐

ตามที่จังหวัดนครราชสีมาได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นความว่า ผู้ที่อ้างว่าได้ขายอาหารเสริม (นม) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลโนนอุดมร้องเรียนว่า นางสิวลัย กองช่าง หัวหน้าส่วนการคลัง ได้สั่งซื้ออาหารเสริม (นม) ด้วยวาจา เป็นเงินจำนวน ๕๐,๕๐๐.๘๕ บาท ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้ร้องได้ส่งมอบสินค้าเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘ จากนั้นผู้ร้องขอรับเงินจำนวนดังกล่าว แต่ผู้ถูกร้องปฏิเสธที่จะชำระเงิน โดยอ้างว่ายังไม่ได้ทำบันทึกข้อตกลง ปัจจุบันผู้ร้องยังไม่ได้รับชำระเงินจำนวนนั้นแต่อย่างใด ซึ่งจังหวัดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตกลงซื้ออาหารเสริม (นม) จากผู้ร้อง โดยมีได้ทำรายงานขออนุมัติจัดซื้อและบันทึกข้อตกลงซื้อให้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ จึงไม่อาจเบิกจ่ายเงินให้กับผู้ร้องได้ แต่โดยที่ผู้ร้องได้ส่งมอบอาหารเสริม (นม) โดยมีข้าราชการครูโรงเรียนที่เกี่ยวข้องทำการตรวจรับดังที่เคยปฏิบัติมาก่อน ข้อมติได้ว่าเป็นลามกมั่วได้ที่จะต้องชดใช้คืนให้กับผู้ร้อง จังหวัดจึงหารือว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องได้หรือไม่ ต่อมากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และจังหวัดได้ให้ข้อมูลรายละเอียดโดยสรุปว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับแจ้งการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘ งวดที่ ๒ และงวดที่ ๒ (เพิ่มเติม) เป็นค่าอาหารเสริม (นม) จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่ไม่ปรากฏเอกสารหรือหลักฐานในการจัดซื้อและการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับอาหารเสริม (นม) องค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่ทราบถึงการสั่งซื้ออาหารเสริม (นม) แต่อย่างใด แต่การกระทำของผู้ถูกร้องก็ถือว่าสมประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล อันมีเอกสารการส่งมอบสินค้า ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งข้าราชการครูสังกัดโรงเรียน ๓ แห่งได้ตรวจรับอาหารเสริม (นม) จำนวนดังกล่าว และโรงเรียนได้แจกจ่ายอาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า การที่นางสิวลัย กองช่าง หัวหน้าส่วนการคลัง ผู้ถูกร้อง ได้สั่งซื้ออาหารเสริม (นม) จากผู้ร้องด้วยวาจาให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลโนนอุมนั้น ถือได้ว่าเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งหากผู้ร้องมีเจตนาที่จะทำสัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) กับองค์การบริหารส่วนตำบลโดยสุจริต และไม่ว่าผู้ถูกร้อง

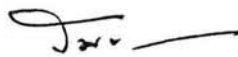
จะ...

จะกระทำการโดยปราศจากอำนาจหรือนอกขอบอำนาจหรือได้รับคำสั่งจากองค์การบริหารส่วนตำบลให้กระทำการเช่นนั้นหรือไม่ก็ตาม เมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกัน สัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) ระหว่างผู้ร้องกับผู้ถูกร้องย่อมมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย เนื่องจากสัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) เป็นสัญญาซื้อขายสังหาริมทรัพย์ที่ตกลงกันเป็นราคาหาร้อยบาทหรือมากกว่านั้นขึ้นไป (กฎหมายที่ใช้บังคับในขณะทำสัญญา) ซึ่งมีได้มีกฎหมายกำหนดแบบให้ต้องทำเป็นหนังสือเมื่อผู้ร้องได้ส่งมอบอาหารเสริม (นม) ให้องค์การบริหารส่วนตำบลรับไปครบถ้วนตามที่สั่งซื้อ โดยมีข้าราชการครูสังกัดโรงเรียน ๓ แห่ง ได้ตรวจรับอาหารเสริม (นม) ดังที่เคยปฏิบัติมาก่อน และโรงเรียนได้แจกจ่ายอาหารเสริม (นม) ให้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายแล้ว ถือได้ว่าได้มีการชำระหนี้ตามสัญญาซื้อขายแล้วย่อมเป็นการซื้อขายเด็ดขาด ตามมาตรา ๔๕๖ วรรคสอง และวรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๑๓/๒๕๑๗ และเป็นกรณีที่ต้ององค์การบริหารส่วนตำบลได้รับเอาประโยชน์จากสัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) โดยตรง ซึ่งถือได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้สัตยาบันแก่การซื้อขายอาหารเสริม (นม) โดยปริยายแล้ว

สัญญาดังกล่าวจึงผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องรับผิดชอบต่อการร้อง ตามมาตรา ๗๗ ประกอบมาตรา ๘๒๓ แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว โดยเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๐/๒๕๐๒ และแม้ว่าผู้ถูกร้องจะมีได้ทำรายงานขออนุมัติจัดซื้อและบันทึกตกลงซื้อตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ก็เป็นเรื่องไม่ปฏิบัติตามระเบียบภายในเท่านั้น ห้ามผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของสัญญาดังกล่าวไม่ โดยเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๘๑๐/๒๕๔๐ ผู้ร้องจึงมีสิทธิที่จะเรียกให้องค์การบริหารส่วนตำบลชำระค่าอาหารเสริม (นม) นั้นได้ ในขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ซื้อ ก็มีหน้าที่จำต้องชดใช้ราคา ตามมาตรา ๔๘๖ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว กรณีจึงมิใช่เรื่องลางมิกควรได้ ตามมาตรา ๔๐๖ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน เพราะเป็นหนี้ที่มีมูลตามสัญญาซื้อขายอันจะอ้างกฎหมายได้ โดยเทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕๐๓/๒๕๔๐ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องพิจารณาเบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องต่อไป ส่วนกรณีที่มีการดำเนินการไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการนั้น ก็ต้องพิจารณาต่อไปด้วยว่าก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดชอบทางละเมิดและทางปกครองหรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร ไร่บางยาง)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- 9 ส.ค. ๒๕๕๖

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓

โทรสาร. ๐-๒๒๔๓-๕๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๕๑๘๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๑๐๐

✓ เมษายน ๒๕๕๑

เรื่อง หารือเรื่องอายุความและการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงา ที่ มท ๐๘๔๕.๔/๒๖๖ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๓๔/๒๕๔๔

ตามที่จังหวัดพังงาแจ้งว่า อำเภอกะปง ได้มีหนังสือหารือเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีศาลจังหวัดตะกั่วป่า ได้มีคำพิพากษาให้ นายคมกฤษ ใจหลัก อดีตนายกเทศมนตรีตำบลท่านารับผิดทางอาญา เนื่องจากเข้าใช้หรือเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้หนองน้ำสาธารณะประโยชน์ และเป็นการรับผิดชอบส่วนตัว โดยนายคมกฤษ ใจหลัก ได้เบิกเงินจากทางราชการให้แก่ผู้รับจ้าง จำนวนเงิน ๒๕๘,๐๐๐ บาท ซึ่งเทศบาลตำบลท่านาได้ตรวจสอบแล้วพบว่า ขณะนี้ยังไม่ได้มีการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับการชดเชยค่าสินไหมทดแทน และเห็นว่าขาดอายุความฟ้องร้องแล้ว สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงาจึงขอหารือว่า การกระทำโดยไม่มีอำนาจแล้วฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการถือว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งทำให้เทศบาลตำบลท่านาได้รับความเสียหาย จำนวนเงิน ๒๕๘,๐๐๐ บาท และเทศบาลตำบลท่านาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดก่อน เพื่อรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ฟังจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนและการนับอายุความจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่เทศบาลตำบลท่านารู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีดังกล่าวของเทศบาลตำบลท่านาการนับอายุความยังไม่เริ่มต้น เนื่องจากเทศบาลตำบลท่านาไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด จึงขอทราบว่าการเห็นของสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงาถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงาหารือว่า การกระทำโดยไม่มีอำนาจและฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และทำให้ทางราชการเสียหาย คือ หนองน้ำสาธารณะประโยชน์เสียหาย เสื่อมค่าโดยสิ้นเชิง และกักน้ำไว้ใช้ได้น้อยลงกว่าเดิม และเทศบาลตำบลท่านาได้รับความเสียหาย จำนวนเงิน ๒๕๘,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๐๒/๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเรียกค่าเสียหายของ

/ กรมอุทยาน ...

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีความเห็น เรื่องเสร็จที่ ๘๐๒/๒๕๔๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเรียกค่าเสียหาย ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ประเด็นที่สอง สรุปได้ว่า คณะกรรมการวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ ระหว่างศาลได้มีแนวคำวินิจฉัยแล้วในคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๑๔/๒๕๔๖ ที่ ๒๕/๒๕๔๖ และที่ ๓๐/๒๕๔๖ ว่า กรณีเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ โดยทุจริต อันเป็นความผิด ทางอาญา นั้น ถือว่า เจ้าหน้าที่อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วย กฎหมาย จึงเป็นการกระทำให้การปฏิบัติหน้าที่อันเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเป็นคดีละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด อำนาจหน้าที่ระหว่างศาลดังกล่าวถือว่า การกระทำของนายชนะฯ ที่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายเป็นการกระทำให้การปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น กรณีของเทศบาลตำบลท่านาหากเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ทางราชการ และเป็นความผิดอาญา โดยอาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่ กระทำโดยไม่มี อำนาจและฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำให้การปฏิบัติหน้าที่ ส่วนความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เทศบาลตำบลท่านาจะเป็นจำนวนเงินเท่าใด เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดและนายกเทศมนตรีตำบลท่านาที่จะต้องวินิจฉัยตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๒. ประเด็นที่สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงา หรือว่า เทศบาลตำบลท่านาต้องแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดก่อน เพื่อรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ผิดจะต้อง ใช้ค่าสินไหมทดแทน และการนับอายุความจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่เทศบาลตำบลท่านารู้ถึงการละเมิด และ รู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ผิดจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีดังกล่าวของเทศบาลตำบลท่านา การนับอายุความ ยังไม่เริ่มต้น เนื่องจากเทศบาลตำบลท่านาไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด อยากทราบว่าความเห็นของสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงาถูกต้องหรือไม่ นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นเรื่องเสร็จที่ ๔๓๔/๒๕๔๔ เรื่อง การร้องเรื่องอายุความ และแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ สรุปได้ว่า สำหรับวันใดจะถือว่าเป็นวันที่รู้ถึงการทำละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้ผิดจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน นั้น เห็นว่า การที่จะถือว่าหน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้ผิดจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง อาจเป็นไปได้ใน ๒ กรณี คือ ๑) รู้ตามข้อเท็จจริง ที่ปรากฏ และ ๒) รู้จากรายงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ กล่าวคือ หากปรากฏข้อเท็จจริงที่ชัดเจนว่ามีการทำละเมิดเกิดขึ้น และรู้ตัวผู้ต้องรับผิดชอบแล้วก็ต้องเริ่มนับอายุความ สองปีนับแต่วันที่ปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าว (ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เคยมีความเห็น ตาม เรื่องเสร็จที่ ๑๕๓/๒๕๔๓ ว่า ไม่ต้องมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนอีก) แต่หากหัวหน้าหน่วยงานยังไม่ทราบ แน่ชัดว่ามีการทำละเมิดเกิดขึ้นหรือไม่ และผู้ใดต้องรับผิดชอบบ้าง จะต้องตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ตามระเบียบฯ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว

/ ดังนั้น ...

ดังนั้น กรณีของเทศบาลตำบลท่านาอายุความจะเริ่มต้นนับหรือไม่ อย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นด้วย กล่าวคือ ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนว่ามีการกระทำละเมิดเกิดขึ้น และรู้ตัวผู้ต้องรับผิดชอบแล้วก็ต้องเริ่มนับอายุความสองปีนับแต่วันที่ปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าว หรือรู้จากรายงานของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๒๑ ม.ค. ๖๕

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๔

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๔

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท 0803/ว 2319

ถึง สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดทุกจังหวัด

พร้อมนี้ขอส่งคำแนะนำหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0406.3/ว 371 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2551 เรื่อง ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของทางราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. 2551 ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งข้าราชการในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองคลัง

ฝ่ายบัญชีและระเบียบการคลัง

โทร. 0-2243-2225

โทรสาร 0-2241-9024

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

ระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยการสงเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการสงเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ กระทรวงการคลังจึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการสงเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการสงเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๖

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“รถของราชการ” หมายความว่า รถของกระทรวง ทบวง กรม และรถยนต์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘ (๓)

ข้อ ๕ เมื่อรถของราชการที่มีได้จัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยได้ก่อให้เกิดความเสียหาย และได้มีการจ่ายเงินค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย ให้สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยแจ้งเรียกเงินตามจำนวนที่จ่ายไปยังส่วนราชการเจ้าของรถทราบ เพื่อขอใช้คืนโดยเร็ว ไม่ว่ารถของทางราชการนั้นเป็นฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบหรือไม่

ข้อ ๖ ส่วนราชการที่ได้รับแจ้งเรียกเงินตามข้อ ๕ ให้ดำเนินการขอเบิกเงินจากคลังจากงบดำเนินงาน โดยกรมบัญชีกลางจะจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการเพื่อให้ส่วนราชการจ่ายเงินคืนเข้าบัญชีกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยต่อไป

การเบิกจ่ายเงินตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันทำการ นับแต่วันที่
ได้รับแจ้ง ทั้งนี้ ให้ถือว่าวันที่ประทับตรารับหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ
เป็นวันที่ได้รับแจ้ง

เงินที่ส่วนราชการต้องส่งคืนตามระเบียบนี้ ให้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อส่วนราชการ
ได้รับแจ้งให้ชำระหนี้และให้นำมาเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้รับแจ้งให้ชำระหนี้ได้

ข้อ ๙ การบันทึกบัญชีของส่วนราชการที่ส่งเงินคืนเข้ากองทุนทดแทนผู้ประสบภัย
ให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

สำหรับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงกลาโหม
ว่าด้วยการบัญชีเงินราชการที่ได้รับความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๘ เมื่อส่วนราชการเจ้าของรถได้จ่ายเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยไปแล้ว ให้ส่วน
ราชการรีบดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเพื่อหาผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย
ตามระเบียบของทางราชการโดยเร็ว

ข้อ ๕ ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในระเบียบนี้ ให้ขอทำความ
ตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๐ การส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยในกรณีที่รถของเทศบาล องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่อ
อย่างอื่น ก่อให้เกิดความเสียหาย ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ ของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น

ข้อ ๑๑ ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นและการเรียกเงินคืนจากเจ้าของรถที่ได้รับการยกเว้นไม่
ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง
ผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕

กรมบัญชีกลาง ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๖.๒/๓๑๒๕๗ ลงวันที่ ๒๔
กันยายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมชลประทานได้ขอหารือกรณี
นายสุชาติ ยิ้มแย้ม ลูกจ้างประจำตำแหน่งช่างฝีมือสนามชั้น ๑ ได้ขับขีรถจักรยานยนต์ของกรม
ชลประทานด้วยความเร็วสูงพุ่งชนท้ายรถบรรทุกที่จอดอยู่ข้างทาง จนทำให้ทรัพย์สินของทาง
ราชการได้รับความเสียหายและนายสุชาติเสียชีวิต ซึ่งกรมชลประทานได้แต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนเพื่อหาตัวผู้รับผิดชอบทางแพ่ง ผลการสอบสวนปรากฏว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเกิดจาก
ความประมาทเลินเล่อของนายสุชาติ และทายาทของนายสุชาติได้นำเงินค่าเสียหายมาชำระให้แก่
กรมชลประทานโดยครบถ้วนแล้ว ต่อมาสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรี
ได้จ่ายเงินค่าเสียหายเบื้องต้นจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ทายาทของนายสุชาติตามคำร้องขอของ
นางน้ำวัง ยิ้มแย้ม ในฐานะทายาทโดยธรรมของนายสุชาติ สำนักงานประกันภัยจังหวัดกาญจนบุรี
จึงขอให้กรมชลประทานในฐานะเจ้าของรถจักรยานยนต์ที่เกิดเหตุส่งคืนเงินค่าเสียหายเบื้องต้น
จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้แก่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรี ตามมาตรา
๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับข้อ ๔ ของระเบียบ
กระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิด
ความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗

กรมชลประทานพิจารณาแล้วเห็นว่า นายสุชาติ ยิ้มแย้ม เป็นผู้ก่อให้เกิดความ
เสียหายขึ้น โดยที่กรมชลประทานมิได้มีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายสุชาติแต่อย่างใด
ประกอบกับการใช้สิทธิเรียกร้องกรณีนี้เกินห้าปีนับแต่วันที่ได้อำนาจคืนไหมทดแทนให้แก่
ผู้ประสบภัยตามกฎหมายแล้ว กรมชลประทานจึงไม่สามารถส่งเงินคืนให้แก่สำนักงานกองทุน
ทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรีได้ พร้อมกับขอหารือกรณีดังกล่าวมายังกรมบัญชีกลาง

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวไม่ปรากฏว่าหน่วยงานเจ้าของ
รถได้กระทำความเสียหายต่อผู้ประสบภัย แต่ปรากฏว่าผู้ประสบภัยซึ่งเป็นลูกจ้างประจำของกรม
ชลประทานเป็นผู้ประมาทเลินเล่อขับรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูงพุ่งชนท้ายรถบรรทุกที่จอด
อยู่ข้างทางเป็นเหตุให้รถของทางราชการเสียหาย ดังนั้น กรมชลประทานจึงไม่ต้องส่งคืนเงิน
ค่าเสียหายที่กองทุนจ่ายให้ผู้ประสบภัย ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และหาก

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๑/ ๐๔๖๑ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าความเสียหายซึ่งเกิดกับผู้ประสบภัยเนื่องมาจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ประสบภัย สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยก็ชอบที่จะใช้สิทธิเรียกให้ผู้ประสบภัยหรือทายาทคืนเงินดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป

กรมการประกันภัยไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของกรมบัญชีกลาง เนื่องจากกรณีดังกล่าวถือว่าความเสียหายเกิดขึ้นจากรถของทางราชการ เมื่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรีได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากรถราชการของกรมชลประทานแล้ว กรมชลประทานจึงมีหน้าที่ต้องชำระเงินคืนให้แก่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรี ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับข้อ ๔ และข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗

กรมบัญชีกลางจึงขอหารือในประเด็นข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗ ดังนี้

๑. การที่นายสุชาติ ยิ้มแย้ม ขับขี่รถจักรยานยนต์ของกรมชลประทานด้วยความประมาทชนกับรถบรรทุกของบุคคลภายนอกเป็นเหตุให้รถของทางราชการได้รับความเสียหายและนายสุชาติถึงแก่ความตาย โดยที่กรมชลประทานมิได้มีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายสุชาตินั้นจะถือว่าเป็นกรณีที่จะต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัย(ทายาทโดยธรรมของนายสุชาติ) ตามมาตรา ๒๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเนื่องมาจากเหตุที่เกิดจากรถตามมาตรา ๘ ที่ไม่ได้เอาประกันตามมาตรา ๗ หรือไม่ อย่างไร

๒. หากปรากฏว่าเป็นกรณีที่จะต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยตามมาตรา ๒๓ (๖) แล้ว จะถือว่าเป็นกรณีที่ความเสียหายเกิดจากรถของทางราชการที่กรมชลประทานจะต้องส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากเงินกองทุนทดแทนคืน ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับข้อ ๔ และข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการประกันภัย) และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดแล้วเห็นว่า ข้อหารือของกรมบัญชีกลางทั้งสองประเด็นเป็นกรณีที่มีความต่อเนื่องกัน จึงมีความเห็นโดยรวมกันทั้งสองประเด็นดังนี้

มาตรา ๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเจตนารมณ์ที่จะให้รถทุกคันโดยเจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ต้องจัดให้มีการประกันความ

^๑มาตรา ๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๘ เจ้าของรถซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยโดยประกันภัยกับบริษัท

เสียหายเพื่อให้ผู้ประสบภัยจากรถได้รับการชดเชยค่าเสียหายเบื้องต้นที่แน่นอนและทันทั่วทั้งที่^๒ แต่ทั้งนี้มาตรา ๘^๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ยกเว้นให้กับรถบางประเภทไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ โดยรถของกระทรวง ทบวง กรม ฯลฯ เป็นรถประเภทหนึ่งที่ได้รับการยกเว้น จึงมีปัญหว่าเมื่อรถที่ได้รับการยกเว้นเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ผู้ประสบภัยจะได้รับการชดเชยค่าเสียหายเบื้องต้นที่แน่นอนและทันทั่วทั้งที่ได้อย่างไรด้วยเหตุนี้ มาตรา ๒๓(๖)^๔ จึงได้กำหนดให้มีการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากเงินของกองทุนสำหรับความเสียหายที่เกิดจากรถตามมาตรา ๘ ที่ไม่ได้เอาประกันตามมาตรา ๗ ดังนั้น

จำนวนเงินเอาประกันภัย ให้กำหนดตามชนิด ประเภท และขนาดของรถ แต่ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

^๒ มาตรา ๒๕ ให้บริษัทหรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๕ ให้แก่ผู้ประสบภัยให้เสร็จสิ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ความรับผิดชอบ

ให้ถือว่าค่าเสียหายเบื้องต้นเป็นส่วนหนึ่งของเงินค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

^๓ มาตรา ๘ รถดังต่อไปนี้ไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗

(๑) รถสำหรับเฉพาะองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และรถสำหรับผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(๒) รถของสำนักพระราชวังที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่เลขาธิการพระราชวังกำหนด

(๓) รถของกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น และรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร

(๔) รถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๔ มาตรา ๒๓ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากเงินกองทุน

(๑) เจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายมิได้จัดให้มีการประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๙ และเจ้าของรถไม่ยอมจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัย หรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวน

(๒) ขณะเกิดเหตุ รถที่ก่อให้เกิดความเสียหายมิได้อยู่ในความครอบครองของเจ้าของรถ เพราะเหตุที่รถนั้นได้ถูกยืมออก ฉ้อโกง ครอบครอง ลักทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ซิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์และเจ้าของรถได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

(๓) ไม่มีผู้แสดงตนเป็นเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และรถนั้นไม่มีการประกันภัยกับบริษัท

(๔) มีความเสียหายแก่ผู้ประสบภัย และรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นหลบหนีไปหรือไม่อาจทราบได้ว่ารถคันใดก่อให้เกิดความเสียหาย

(๕) บริษัทไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นตามมาตรา ๒๐ ให้แก่ผู้ประสบภัยหรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวน หรือ

(๖) ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้ประสบภัยนั้นเกิดจากรถตามมาตรา ๘ ที่ไม่ได้เอาประกันตามมาตรา ๗

เมื่อรถของกรมชลประทานได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยทบทบัญญัติมาตรา ๒๓(๖) นี้ ย่อมใช้บังคับแก่กรณีตามข้อหาข้อนี้ได้โดยตรง ทั้งนี้ แม้ว่ากรมชลประทานจะมีได้มีส่วนในการ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยก็ตาม แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัย จากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายพิเศษที่แตกต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ประกันภัย จึงต้องตีความโดยเคร่งครัดซึ่งเมื่อมาตรา ๒๓(๖) บัญญัติให้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น จากเงินกองทุนกรณีที่มีความเสียหายเกิดจากรถของทางราชการ โดยมีได้กำหนดเงื่อนไขหรือ ข้อยกเว้นถึงการต้องมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายของกระทรวง ทบวง กรม ฯลฯ ไว้แต่ อย่างใดแล้ว กรณีตามข้อหาข้อนี้จึงต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นจากเงินกองทุนตามมาตรา ๒๓(๖) ให้แก่ผู้ประสบภัย และเมื่อได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นดังกล่าวแล้ว มาตรา ๓๒^๕ แห่ง พระราชบัญญัติฉบับเดียวกันได้บัญญัติให้หน่วยงานซึ่งเป็นเจ้าของรถส่งเงินคืนให้แก่กองทุน ดังนั้น กรมชลประทานซึ่งเป็นเจ้าของรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายจึงมีหน้าที่ที่จะต้องส่งเงินคืน ตามจำนวนที่ได้จ่ายจากเงินของกองทุนต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิด ความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗^๖

สำหรับข้อกล่าวอ้างของกรมชลประทานที่ว่า การใช้สิทธิเรียกร้องกรณีนี้เกินห้าปี นับแต่วันที่ได้จ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ประสบภัยตามกฎหมายแล้ว กรมชลประทานจึงไม่ สามารถส่งเงินคืนให้แก่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดกาญจนบุรีได้ นั้น เมื่อได้ พิจารณาทบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการ กำหนดระยะเวลาในการส่งเงินคืนกองทุนแล้ว จะเห็นได้ว่า กรณีที่หน่วยงานผู้เป็นเจ้าของรถตาม มาตรา ๘ จะต้องส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากกองทุนคืนให้แก่กองทุนนั้น ได้บัญญัติไว้ในมาตรา

^๕ มาตรา ๓๒ ในกรณีที่นายทะเบียนได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยสำหรับ ความเสียหายที่เกิดจากรถตามมาตรา ๘ ซึ่งไม่ได้เอาประกันความเสียหายตามมาตรา ๗ ให้หน่วยงานผู้เป็น เจ้าของรถตามมาตรา ๘(๑) (๒) (๓) หรือเจ้าของรถตามมาตรา ๘(๔) แล้วแต่กรณี ส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่าย จากเงินกองทุนคืนให้แก่กองทุน

การจ่ายเงินคืนกองทุนสำหรับรถตามมาตรา ๘(๑) (๒) หรือ (๓) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

^๖ ข้อ ๔ เมื่อรถของราชการที่มีได้จัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยได้ ก่อให้เกิดความเสียหาย และได้มีการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย เมื่อมีการพิสูจน์ความรับผิดชอบตามระเบียบของทางราชการและเป็นที่ยุติว่ารถราชการเป็นฝ่ายต้องรับผิดชอบแล้ว ให้ สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยแจ้งเรียกเงินตามจำนวนที่จ่ายไปยังส่วนราชการเจ้าของรถทราบโดยเร็ว

ข้อ ๕ เมื่อส่วนราชการได้รับแจ้งตามข้อ ๔ ให้รีบดำเนินการเบิกเงินงบประมาณจากหมวด ค่าตอบแทน วัสดุ และวัสดุ เพื่อส่งจ่ายเข้าบัญชีเงินกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย บัญชีที่ ๑ หรือบัญชี เงินกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัด ... บัญชีที่ ๓ แล้วแต่กรณี

การเบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันทำการนับ จากวันที่ได้รับแจ้ง ทั้งนี้ ให้ถือว่าวันที่ประทับตรารับหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ เป็นวันที่ได้รับแจ้ง

๓๒ โดยมีได้มีการกำหนดอายุความในการส่งคืนเงินไว้แต่อย่างใด แต่สำหรับอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑^๙ นั้น เป็นอายุความในการใช้สิทธิของหน่วยงานผู้เป็นเจ้าของรถในการไล่เบี้ยเอาแก่บุคคลที่ต้องรับผิดชอบหรือเรียกให้ผู้ประสพภัยคืนเงินให้แก่หน่วยงานนั้นเองได้ ซึ่งเป็นขั้นตอนภายหลังจากที่หน่วยงานผู้เป็นเจ้าของรถตามมาตรา ๔ ได้ส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากกองทุนคืนให้แก่กองทุนตามมาตรา ๓๒ แล้ว สิทธิในการไล่เบี้ยของหน่วยงานจึงจะเกิดและมีอายุความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในการเรียกให้หน่วยงานเจ้าของรถส่งเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายจากกองทุนคืนให้แก่กองทุนนั้น ตามข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสพภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสพภัยต้องแจ้งเรียกเงินให้ส่วนราชการเจ้าของรถทราบ “โดยเร็ว” ทั้งนี้ เพื่อให้ส่วนราชการมีโอกาสใช้สิทธิไล่เบี้ยตามมาตรา ๓๑ ได้ทันภายในกำหนดอายุความ แต่จากข้อเท็จจริงที่กรมบัญชีกลางได้หารือมาในกรณีนี้ ปรากฏว่าสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสพภัยมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบดังกล่าว โดยได้แจ้งเรียกเงินมายังกรมชลประทานหลังจากที่อายุความใช้สิทธิไล่เบี้ยของกรมชลประทานตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง ได้ล่วงพ้นไปแล้ว ในกรณีนี้กรมชลประทานจึงไม่จำเป็นต้องส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสพภัย

นอกจากนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อกำหนดในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสพภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๓๗ ว่า การที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดให้สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสพภัยแจ้งเรียกเงินตามจำนวนที่จ่ายไปยังส่วนราชการเจ้าของรถเพื่อให้ดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณส่งคืนให้กองทุน เมื่อมีการพิสูจน์ความรับผิดชอบตามระเบียบของทางราชการและเป็นที่ยุติว่ารถราชการเป็นฝ่ายต้องรับผิดชอบ นั้น เป็นการกำหนดขั้นตอนและเงื่อนไขในการดำเนินการที่เพิ่มไปจากบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสพภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวอาจต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการอันจะมีผลไปถึงอายุความในการใช้สิทธิไล่เบี้ยของส่วนราชการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติ

^๙มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลภายนอก หรือเกิดขึ้นเพราะความจงใจหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าของรถ ผู้ขับขี่รถ ผู้ซึ่งอยู่ในรถ หรือผู้ประสพภัย เมื่อบริษัทได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นหรือค่าสินไหมทดแทนหรือเมื่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสพภัยได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสพภัยหรือเมื่อหน่วยงานตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) หรือเจ้าของรถตามมาตรา ๔ (๔) ได้จ่ายเงินคืนกองทุนตามมาตรา ๓๒ ไปแล้วเป็นจำนวนเงินเท่าใดให้บริษัท หรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสพภัย หรือหน่วยงานตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) หรือเจ้าของรถตามมาตรา ๔(๔)แล้วแต่กรณี มีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่บุคคลดังกล่าวหรือมีสิทธิเรียกให้ผู้ประสพภัยคืนเงินดังกล่าวได้

การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำภายในหนึ่งปีนับแต่วันรู้ตัวผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบแต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ได้จ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนตามหมวดนี้ให้แก่ผู้ประสพภัย

คัมครองผู้ประสภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ จึงสมควรที่กระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้จะได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในระเบียบดังกล่าวต่อไป

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๔๘

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 13768

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสิมา กทม. ๑๐๓๐๐

24 พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง การโอนสิทธิเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาก่อสร้างหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงราย ที่ มท ๐๘๒๖.๔/๒๑๗๕๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

ตามที่จังหวัดเชียงรายได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาก่อสร้างหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง ในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางได้ทำสัญญาจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีววิทย์ ก่อสร้างอาคารหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง งบประมาณ ๓,๖๘๕,๐๐๐ บาท โดยแบ่งจ่ายค่าจ้างเป็น ๓ งวด ต่อมาห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีววิทย์ ได้โอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินตามสัญญาจ้างทั้งสามงวดให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางได้เบิกจ่ายเงินงวดที่ ๑ และงวดที่ ๒ ให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องแล้ว แต่ภายหลังผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดที่ ๓ (งวดสุดท้าย) ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางพร้อมทั้งตรวจรับงานจ้างเรียบร้อยแล้ว ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีววิทย์ ผู้รับจ้างและผู้โอนสิทธิเรียกร้อง ได้แจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางขอยกเลิกการโอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินงวดที่ ๓ ให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง จังหวัดจึงขอหารือรวม ๓ ประเด็น คือ

๑. การบอกเลิกสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีววิทย์ มีผลตามกฎหมายทำให้สัญญาโอนสิทธิเรียกร้องระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีววิทย์ กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ระบุไปหรือไม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางควรชำระเงินค่าจ้างงวดที่ ๓ ตามสัญญาจ้างให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีววิทย์ หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง หรือจะวางทรัพย์สินแทนการชำระหนี้ได้หรือไม่

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจะกันเงินค่าจ้างก่อสร้างงวดที่ ๓ จำนวน ๑๑๒,๕๖๐ บาท มาจ่ายให้แก่ลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง โดยอาศัยเงื่อนไขตามข้อ ๑๐ ของสัญญาจ้าง และตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามที่ถูกจ้างได้ยื่นขอต่อสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเชียงรายได้หรือไม่

๓. เนื่องจากการวางทรัพย์สิน สำนักงานวางทรัพย์สิน ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติมาก่อน จึงขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในกรณีดังกล่าว

/ กรม ...

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นตามประเด็นข้อหารือ ดังนี้

๑. ประเด็นว่า การบอกเลิกสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีวีวัฒน์ มีผลตามกฎหมายทำให้การ โอนสิทธิเรียกร้องระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีวีวัฒน์ กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ระงับไปหรือไม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางควรชำระเงินค่าจ้างงวดที่ ๓ ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๓๑/๒๕๕๐ ให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีวีวัฒน์ (ผู้โอนสิทธิเรียกร้อง) หรือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง (ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง) นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีวีวัฒน์ ได้โอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินค่าจ้างก่อสร้างอาคารหอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางตามสัญญาจ้างเลขที่ ๓๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ จำนวนเงิน ๓,๖๘๕,๐๐๐ บาท ให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง โดยทำเป็นหนังสือและห้างหุ้นส่วนทั้งสองได้แจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องเป็นหนังสือให้องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางทราบแล้ว การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยชอบและมีผลผูกพันตามกฎหมายตามมาตรา ๓๐๓ และมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจึงมีหน้าที่ต้องชำระหนี้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องโดยตรงตามมาตรา ๓๑๕ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์การปฏิบัติในการจ่ายเงินกรณีโอนสิทธิเรียกร้องที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๓๖๓๒ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๑

ส่วนการที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีวีวัฒน์ ผู้รับจ้าง (ผู้โอนสิทธิเรียกร้อง) มีหนังสือ แจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางขอยกเลิกการ โอนสิทธิเรียกร้องในการรับเงินงวดที่ ๓ ของ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง (ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง) โดยมิได้รับความยินยอมจากห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ก่อนนั้น จะมีผลให้การโอนสิทธิเรียกร้องที่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้วระงับไป หรือไม่ นั้น เห็นว่า การที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีวีวัฒน์ มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางเพื่อขอยกเลิกการ โอนสิทธิเรียกร้องซึ่งเป็นการแสดงเจตนาฝ่ายเดียว โดยห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ไม่ได้ตกลงยินยอมด้วย ย่อมไม่มีผลที่จะนำมาใช้ยื่นแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ได้ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจึงยังมีหน้าที่ต้องชำระค่าจ้างงวดที่ ๓ ให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๕๗/๒๕๓๒ แนวคำพิพากษาศาลปกครองสงขลา หมายเลขคดีแดง ที่ ๑๗๗/๒๕๕๑ และคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุด ที่ ๒๓๕/๒๕๔๑ ,๓๐๘/๒๕๔๑

แต่อย่างไรก็ตาม การที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ชีวีวัฒน์ ผู้โอนสิทธิเรียกร้อง กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องต่างอ้างสิทธิในการรับเงินค่าจ้าง ซึ่งอาจมีการ ใช้สิทธิทางศาลต่อไป ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจะชำระเงินค่าจ้างดังกล่าวชำระให้กับฝ่ายใด

/ ฝ่ายหนึ่ง ...

ฝ่ายหนึ่ง คู่กรณีฝ่ายที่เสียประโยชน์ก็อาจฟ้องร้ององค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ กรณีจึงอาจถือได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางในฐานะบุคคลผู้ชำระหนี้ไม่สามารถยังรู้ถึงสิทธิ หรือไม่รู้ตัวเจ้าหนี้ได้แน่นอน โดยมีใช้ความผิดของตน และควรนำเงินจำนวนดังกล่าวไปวางทรัพย์ไว้ ณ สำนักงาน วางทรัพย์ที่จะต้องชำระหนี้ แล้วแจ้งการวางทรัพย์ให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ซีวิล กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ทราบ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๓๑ และมาตรา ๓๓๓ ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงแนวคำวินิจฉัยการตอบข้อหารือของสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ ๒๓๕/๒๕๔๑,๒๕๔๓/๒๕๔๑

๒. ประเด็นที่ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางจะใช้สิทธิตามข้อ ๑๐ ของสัญญาจ้าง ที่กำหนดว่า “ถ้าผู้รับจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าทดแทนอื่นใดแก่ลูกจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิจะเอาเงินค่าจ้าง ที่จะต้องจ่ายแก่ผู้รับจ้างมาจ่ายให้แก่ลูกจ้างของผู้รับจ้างได้ และให้ถือว่าผู้ว่าจ้างได้จ่ายเงินจำนวนนั้นเป็นค่าจ้าง ให้แก่ผู้รับจ้างตามสัญญาแล้ว” เพื่อกันเงินค่าจ้างงวดที่ ๓ จำนวน ๑๓๒,๕๖๐ บาท จ่ายเป็นค่าจ้างแก่ลูกจ้าง ของห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ตามที่ลูกจ้างได้ยื่นคำร้องต่อสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงานจังหวัดเชียงราย ขอบด้วยระเบียบกฎหมายหรือไม่ นั้น เห็นว่า เจื่อนไขข้อ ๑๐ แห่งสัญญาจ้าง ถือว่าเป็นข้อต่อสู้ที่ผู้ว่าจ้างมีต่อผู้รับจ้างอันจะยกขึ้นต่อสู้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในเงินค่าจ้างของผู้รับจ้างได้ ดังนั้น ถ้าห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ซีวิล ผู้รับจ้าง ไม่จ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าทดแทนอื่นใดแก่ลูกจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง (ผู้ว่าจ้าง) ย่อมมีสิทธิที่จะเอาเงินค่าจ้างที่จะต้องจ่ายแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ซีวิล (ผู้รับจ้าง) จ่ายแก่ลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ซีวิล ได้ และถือว่าเงินที่จ่ายไปนั้น เป็นค่าจ้างแก่ผู้รับจ้างตามสัญญา ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุด ที่ ๑๖๔/๒๕๔๑

แต่โดยผลของการโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องมีผลเพียงให้ผู้รับโอน สิทธิเรียกร้องมีสิทธิได้รับเงินค่าจ้างตามสัญญาจ้างเดิมเท่านั้น หากมีผลถึงขนาดให้ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง มีหน้าที่ต้องผูกพันตามเงื่อนไขแห่งสัญญาจ้างของผู้โอนสิทธิเรียกร้องอย่างเช่นการแปลงหนี้ใหม่ โดยการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ไม่ ดังนั้น เจื่อนไขตามข้อ ๑๐ แห่งสัญญาจ้างที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซาง ได้ตกลงไว้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ซีวิล ดังกล่าว จึงสามารถใช้บังคับได้เฉพาะกับห้างหุ้นส่วนจำกัด รัชเทพ ซีวิล ผู้รับจ้าง เท่านั้น หากนำมาใช้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด สหทรัพย์ทวีก่อสร้าง ผู้รับโอนสิทธิ เรียกร้องได้แต่ประการใด

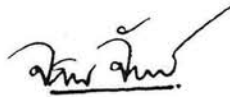
๓. ส่วนแนวทางปฏิบัติในการวางทรัพย์นั้น กรมบังคับคดีได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ สถานที่วางทรัพย์ไว้ กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางสามารถดำเนินการติดต่อเพื่อขอวางทรัพย์ได้ ที่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดหรือสำนักงานบังคับคดีสาขาประจำจังหวัดซึ่งเป็นภูมิลำเนาของเจ้าหนี้ หรือหากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางไม่สามารถวางทรัพย์ได้ ณ สถานที่ดังกล่าว องค์การบริหาร

/ ส่วนตำบล ...

ส่วนตำบลป่าซางยังสามารถขอวางทรัพย์สิน สำนักงานบังคับคดีจังหวัด หรือสำนักงานบังคับคดีสาขา
ประจำจังหวัด หรือสำนักงานวางทรัพย์สินกลางที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าซางไปติดต่อขอวางทรัพย์สิน
เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวรับทรัพย์สินที่วางไว้แทนสำนักงานวางทรัพย์สินที่มีเขตอำนาจตามกฎหมายได้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๕ พ.ย. ๖๕

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๕

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/

14774

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

19 ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง การรื้อแนวทางปฏิบัติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสงขลา ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๐๐๐๒ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ สร ๐๗๑๐/ว ๑๐

ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๑

ตามที่จังหวัดสงขลาได้มีหนังสือขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางแพ่งทางอาญา และทางวินัย กรณีเทศบาลตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง กรณีกระทำผิดสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษาศาลปกครองสงขลา คดีหมายเลขดำที่ ๖๑/๒๕๔๘ คดีหมายเลขแดง ที่ ๑๗๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๑ ที่ให้เทศบาลตำบลพะวง ชำระเงินจำนวน ๗,๗๔๒,๖๗๑.๒๓ บาท และชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๗,๓๕๐,๐๐๐ บาท นับตั้งแต่วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่บริษัท มาร์โบว์ ๓๐๐๐๓ จำกัด (มหาชน) ขณะนี้คืออยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ต่อมานางปราณี ที่ปรึกษพันธุ ตำแหน่งผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลตำบลพะวง ขอลาออกจากราชการ จึงหารือแนวทางปฏิบัติว่าถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า กรณีผู้อำนวยการกองคลังขอลาออกแต่เทศบาลเห็นว่าไม่ควรอนุมัติให้ลาออกก่อน เพราะต้องดำเนินการสอบสวนความรับผิดชอบทางละเมิดก่อนถึงแม้คดีจะไม่ถึงที่สุด ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๓๕ ประกอบกับข้อที่ ๒ ของหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๕๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ และต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยให้ได้ความปรากฏชัดก่อน นั้น เห็นว่า พนักงานเทศบาลมีสิทธิที่จะลาออกจากราชการเมื่อใดก็ได้ และให้อำนาจผู้บังคับบัญชาที่จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้ได้ไม่เกิน ๕๐ วัน นับแต่วันที่ขอลาออก แต่ต้องแจ้งการยับยั้งการอนุญาตให้ออกพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ลาออกทราบ ซึ่งการยับยั้งให้ลาออกนี้จะยับยั้งไว้ได้ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการเท่านั้น เช่น เพื่อไม่ให้ราชการเสียหาย ในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งผู้อื่นมาดำรงตำแหน่งที่ขอลาออก เป็นต้น จะยับยั้งไว้เพื่อดำเนินการลงโทษทางวินัย

/หาได้ไม่...

หาได้ไม่ ดังนั้น กรณีดังกล่าวจึงเป็นดุลพินิจของนายกเทศมนตรีที่จะพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบว่า การยับยั้งการลาออกจากราชการเป็นไปเนื่องจากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่อาจยับยั้งได้จะต้องไม่เกิน ๙๐ วัน ทั้งนี้ ตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการให้ออกจากราชการ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๑๐/ว ๑๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๓ เรื่อง การลาออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิด นั้น เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง และศาลยกฟ้องเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องแล้ว ดังนั้น เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และเทศบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดแล้วเห็นว่า เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาล แม้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะพ้นจากตำแหน่งหรือออกจากราชการไปแล้ว เทศบาลตำบลพะวงก็สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๖

๒. ประเด็นที่หรือว่า กรณีนายหวังดี บินดูเหล็ม อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพะวง ซึ่งได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว นั้น การดำเนินคดีอาญาบริษัทมาโบว์ ๓๐๐๐๓ จำกัด (มหาชน) ได้ฟ้องร้องคดีอาญาแล้ว เทศบาลตำบลพะวงจะต้องดำเนินคดีอาญา ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๘๐๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๓ หรือไม่ เห็นว่า แนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๘๐๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๓ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดความเสียหายหรือมีการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบล นั้น เป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา เมื่อเกิดความเสียหายเงินขาดบัญชีหรือมีการทุจริตทางการเงิน ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓. ๖/ว ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดกรณีเงินขาดบัญชีหรือมีการทุจริตทางการเงินของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งสรุปได้ว่า ในการดำเนินการทางอาญาห้ามนำสำนวนการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัยมาวินิจฉัยเพื่อไม่ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำผิดแต่เพียงอย่างเดียว แต่ให้พิจารณาพยานบุคคล พยานวัตถุเหตุแวดล้อม และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ประกอบด้วย และให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือผู้รับมอบอำนาจไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดอย่าให้คดีขาดอายุความ พร้อมทั้งติดตามผลคดี และส่งตัวผู้กระทำผิดให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีด้วย ดังนั้น หากกรณีดังกล่าว ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการทุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เทศบาลตำบลพะวงก็ต้องปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๘๐๖ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๓

/ ประกอบกับ ...

ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ แต่ถ้าหากกรณีดังกล่าวมิได้เกิดจากกรณีเงินขาดบัญชีหรือมีการทุจริตทางการเงิน เทศบาลก็ไม่ต้องปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวข้างต้นแต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเทศบาลตำบลพะวงถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๗ ธค ๖๖

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๔ - ๖

โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๖

“ตำรธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๔๐๔.๔/ ๒๑๗๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ มท ๐๐๓๗.๔/๑๘๗๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีแจ้งว่า อำเภอเวียงสระ ได้หาหรือการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๓ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรวจสอบบัญชีงวดปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ของเทศบาลตำบลเขานินันท์ (เดิม องค์การบริหารส่วนตำบลเขานินันท์) แล้วมีข้อเสนอแนะให้มีการเรียกเงินคืน จำนวน ๑๔๓,๑๔๐ บาท เนื่องจากการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ จำนวน ๑๑ รายการ โดยเทศบาลได้ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้ว สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบ ๒ รายไม่ยินยอมชดเชยค่าสินไหมทดแทน เทศบาลจึงได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยทำการสืบทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดต่อไป แต่ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองไม่มีทรัพย์สินแต่อย่างใด จึงหาหรือปัญหาข้อกฎหมายต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวม ๒ ประเด็น ซึ่งจังหวัดพิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว และขอหาหรือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หาหรือว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดิ์อักษร เพื่อชำระหนี้จะต้องดำเนินการภายในอายุความสองปีหรือไม่ ซึ่งจังหวัดเห็นว่า คำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครอง หากผู้อยู่ในบังคับในคำสั่งไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่นำอายุความสองปีซึ่งเป็นอายุความการใช้สิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ และนำอายุความสิบปีซึ่งเป็นอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ ตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ นั้น

/เห็นว่า...

เห็นว่า อายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทน ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และการใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวสามารถออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินได้ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เป็นมาตรการต่อจากการใช้สิทธิเรียกร้องด้วยวิธีการออกคำสั่ง ซึ่งอาจเปรียบเทียบได้กับการบังคับคดีทางแพ่ง และไม่ได้กำหนดเรื่องอายุความไว้ อย่างไรก็ดี การใช้มาตรการบังคับทางปกครองควรนำระยะเวลาการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลมเช่นกัน กล่าวคือ จะต้องดำเนินการบังคับคดีให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดเชยเงิน ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๔๙ และเรื่องเสร็จที่ ๖๕๕/๒๕๔๖

๒. ประเด็นที่หารือว่า ผลจากการตรวจสอบทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดิ์อักษร ไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด เทศบาลตำบลเขานินพันธ์จะใช้สิทธิเรียกร้อง โดยการฟ้องบุคคลทั้งสองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เพื่อให้ชำระค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร และจังหวัดมีความเห็นว่า ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ มีประเด็นสำคัญว่า แม้ต่อมาเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำละเมิดจะเกษียณอายุไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง หน่วยงานของรัฐจึงไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การที่เทศบาลตำบลเขานินพันธ์ ได้ตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองแล้ว ไม่ปรากฏทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด เทศบาลจะใช้สิทธิโดยการฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ แต่เทศบาลจะต้องสืบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว จนกว่าจะครบกำหนดอายุความสิบปีนับแต่วันที่มิคำสั่งเรียกชดเชยค่าสินไหมทดแทน และเมื่อครบกำหนดอายุความแล้ว ถ้าหากปรากฏว่า ไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว สิทธิเรียกร้องการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธียึดหรืออายัดทรัพย์สิน และขายทอดตลาดเป็นอันสิ้นสุดลง ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖

เห็นว่า เมื่อคำสั่งของเทศบาลตำบลเขานินพันธ์ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ให้ชดเชยเงินตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เทศบาลตำบลเขานินพันธ์ ย่อมต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดิ์อักษร แล้วขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง และเทศบาลตำบลเขานินพันธ์ไม่สามารถฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองได้ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง

/และวิธี...

และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ซึ่งเทศบาลตำบลเขานิพันธ์จะต้องสืบหาทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองจนกว่าจะครบระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปี นับแต่วันที่เทศบาลออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชุดใช้เงิน และเมื่อครบสิบปีแล้ว หากไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว เทศบาลย่อมไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อีกต่อไป ความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สน.กร. (สคด.)

โทร. ๐-๒๒๕๓-๖๖๓๒

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๕๔

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่

เรียน อสผ.

ข้อเท็จจริง

จ.สุราษฎร์ธานี มีหนังสือ ที่ มท ๐๐๓๗.๔/๑๘๗๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ (เอกสารหมายเลข ๑-๒) แจ้งว่า อ.เวียงสระ ได้หารือการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ กรณี สดง. ภูมิภาคที่ ๑๓ จ.สุราษฎร์ธานี ตรวจสอบบัญชีงวดปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ของ ทต. เขานิพันธ์ (เดิม อบต. เขานิพันธ์) แล้ว มีข้อเสนอแนะโดยให้มีการเรียกเงินคืน จำนวน ๑๔๓,๑๔๐ บาท เนื่องจากมีการเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายและไม่ชอบด้วยระเบียบ จำนวน ๑๑ รายการ ซึ่ง ทต.เขานิพันธ์ได้ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของ จนท.แล้ว สรุปได้ว่า มี จนท.ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน รวม ๓ คน คือ นายโชคดี ละม้าย อดีตประธานกรรมการบริหาร อบต.เขานิพันธ์ จำนวน ๑๖,๖๙๕ บาท นายสมเชาว์ โกศล อดีตประธานกรรมการบริหาร อบต.เขานิพันธ์ จำนวน ๕๔,๘๗๕ บาท และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร อดีต ปลัด อบต.เขานิพันธ์ จำนวน ๗๑,๕๗๐ บาท และเทศบาลได้ส่งแบบรายงานความเสียหายที่ไม่ต้องส่งสำนักงานการสอบสวนไปให้กระทรวงการคลังทราบแล้ว ต่อมา ทต.เขานิพันธ์ได้ออกคำสั่งให้ จนท.ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาล ซึ่งนายละม้าย โชคดี ได้ชำระให้แก่เทศบาลครบถ้วนแล้ว ส่วนนายสมเชาว์ โกศล กับ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร มิได้ชดใช้ ทต.เขานิพันธ์จึงใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยทำการสืบทรัพย์สินของบุคคลทั้งสอง แต่ไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินอย่างใด ๆ ทต.เขานิพันธ์ จึงหารือปัญหาข้อกฎหมายต่อ จ.สุราษฎร์ธานี รวม ๒ ประเด็น และจังหวัดพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร เพื่อชำระหนี้จะต้องดำเนินการภายในอายุความสองปีหรือไม่ และจังหวัดเห็นว่า คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของ ทต.เขานิพันธ์ เป็นคำสั่งทางปกครอง หากผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งไม่ปฏิบัติตาม จนท.ผู้ทำคำสั่งย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองได้ โดยไม่ต้องนำอายุความสองปีซึ่งเป็นอายุความการฟ้องคดี ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับ สำหรับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของบุคคลทั้งสอง ให้ใช้อายุความสิบปีนับแต่วันที่มิคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามความในมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ. และมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ที่กำหนดว่า คำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นคำสั่งทางปกครอง

/๒. ประเด็น...

๒. ประเด็นที่หารือว่า ผลจากการตรวจสอบทรัพย์สินของนายเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดีอักษร ไม่ปรากฏทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ทด.เขานิพันธ์จะใช้สิทธิเรียกร้อง โดยการฟ้องบุคคลทั้งสองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เพื่อให้ชำระค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร และจังหวัดเห็นว่า ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ มีประเด็นสำคัญว่า แม้ต่อมา จนท.ของรัฐผู้ทำละเมิดจะเกษียณอายุไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ โดยไม่ต้องมี คำบังคับของศาลปกครอง หน่วยงานของรัฐจึงไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การที่ ทด.เขานิพันธ์ ได้ตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองแล้ว ไม่ปรากฏทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เทศบาลจะใช้สิทธิเรียกร้องโดยการฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ แต่เทศบาลจะต้องสืบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว จนกว่าจะครบกำหนดอายุความสิบปีนับแต่วันที่มิคำสั่งเรียกชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และเมื่อครบกำหนดอายุความแล้ว ถ้าหากปรากฏว่าไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว สิทธิเรียกร้อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธียึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเป็นอันสิ้นสุดลง ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖

จังหวัดจึงขอหารือว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ อย่างไร เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ข้อกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ

๑. พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (เอกสารหมายเลข ๓)

มาตรา ๑๐ วรรคสอง สรุปได้ว่าสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจาก จนท.ทั้งสองประการ ตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัว จนท. ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน...

มาตรา ๑๒ สรุปได้ว่า ในกรณีที่ จนท.ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐ ได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่ จนท.ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจาก จนท. ผู้นั้น ได้กระทำการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหาย มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้ จนท.ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด

๒. ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ สรุปได้ว่า ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพคดี (ลูกหนี้ ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคล ซึ่งเป็นฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ขอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น (เอกสารหมายเลข ๔)

๓. คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ (เอกสารหมายเลข ๕) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ ดังนี้

๓.๑ คำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นคำสั่งทางปกครอง

/๓.๒ ทม.หนองคาย...

๓.๒ ทม.หนองคายซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐผู้ฟ้องคดี มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็น จนท.ของรัฐให้ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนได้โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครองตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่อย่างใด และ ทม.หนองคาย ผู้ฟ้องคดีมิใช่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งพ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

๓.๓ กรณี จนท.ผู้กระทำละเมิดเกษียณอายุราชการไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามมาตรา ๕๗ แห่งวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔

๔. พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง สรุปได้ว่า คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ใดชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้ จนท. มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน จนท.ผู้ออกคำสั่งอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้น และขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน (เอกสารหมายเลข ๖)

๕. พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง สรุปได้ว่า ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือ จนท.ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจ หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง ตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (เอกสารหมายเลข ๗)

๖. บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๖๕๕/๒๕๕๖ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือเกี่ยวกับวิธีการยึดการอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๔ และคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีความเห็นในประเด็นที่สี่ว่า เมื่อมาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๔ ให้นำวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตาม ป.วิ.พ.มาปฏิบัติโดยอนุโลม ดังนั้น อายุความในการบังคับทางปกครองจึงควรนำอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ. มาใช้บังคับกับการบังคับทางปกครองโดยอนุโลมเช่นกัน คือ จะต้องดำเนินการบังคับให้เสร็จสิ้นภายในสิบปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้ จนท.ชดใช้เงิน ซึ่งกรณีดังกล่าวได้เคยมีความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๕๕ (เอกสารหมายเลข ๘)

๗. บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๙๔/๒๕๕๕ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า สนง.ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้หารือในประเด็นที่สี่ เกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาด โดยคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ให้นำวิธีการยึด อายัด หรือขายทอดตลาด ตาม ป.วิ.พ. มาปฏิบัติโดยอนุโลม จึงเห็นควรที่จะนำอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ.

/มาใช้บังคับ...

มาใช้บังคับกับการบังคับทางปกครองโดยอนุโลมเช่นกัน คือ จะต้องดำเนินการบังคับให้เสร็จสิ้นภายในสิบปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้ জনท.ชดใช้เงิน (เอกสารหมายเลข ๙)

ข้อพิจารณา

สน.กร.พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยการยึดหรืออายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดิ์อักษร เพื่อชำระหนี้จะต้องดำเนินการภายในอายุความสองปีหรือไม่ ซึ่งจังหวัดเห็นว่า คำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครอง หากผู้อยู่ในบังคับในคำสั่งไม่ปฏิบัติตาม জনท.ผู้ทำคำสั่งย่อมมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามนัยมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๔ โดยไม่นำอายุความสองปีซึ่งเป็นอายุความการใช้สิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาใช้บังคับ และนำอายุความสิบปีซึ่งเป็นอายุความการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ.มาใช้บังคับ ตามนัยมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๔ ประกอบกับคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ที่กำหนดไว้ว่า คำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นคำสั่งทางปกครอง นั้น

สน.กร.เห็นว่า อายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น เป็นอายุความการใช้สิทธิเรียกร้องให้ জনท.ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เสียหายจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจาก জনท.ภายในกำหนดอายุความสองปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัว জনท.ผู้จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และการใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวสามารถออกคำสั่งให้ জনท.ชำระเงินได้ตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ส่วนการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น เป็นมาตรการต่อจากการใช้สิทธิเรียกร้องด้วยวิธีการออกคำสั่ง ซึ่งอาจเปรียบเทียบกับกับการบังคับคดีทางแพ่งและไม่ได้กำหนดเรื่องอายุความไว้ อย่างไรก็ดี การใช้มาตรการบังคับทางปกครองควรนำระยะเวลาการบังคับคดีตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ.มาใช้โดยอนุโลมเช่นกัน กล่าวคือ จะต้องดำเนินการบังคับคดีให้เสร็จสิ้นภายในสิบปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้ জনท.ชดใช้เงิน ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๔๔๔/๒๕๔๔ และเรื่องเสร็จที่ ๖๕๕/๒๕๔๖

๒. ประเด็นที่หารือว่า ผลจากการตรวจสอบทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดิ์อักษร ไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด ทด.เขานิพันธ์จะใช้สิทธิเรียกร้อง โดยการฟ้องบุคคลทั้งสองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เพื่อให้ชำระค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ อย่างไร และจังหวัดมีความเห็นว่า ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ มีประเด็นสำคัญว่า แม้ต่อมา জনท.ของรัฐผู้ทำละเมิดจะเกษียณอายุไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง หน่วยงานของรัฐจึงไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครอง

/และวิธี...

และวิธีพิจารณาตีปกรอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การที่ ทด.เขานิพันธ์ ได้ตรวจสอบทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองแล้ว ไม่ปรากฏทรัพย์สินให้ยึดหรืออายัด เทศบาลจะใช้สิทธิโดยการฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองให้ชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ได้ แต่เทศบาลจะต้องสืบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว จนกว่าจะครบกำหนดอายุความสิบปี นับแต่วันที่ที่มีคำสั่งเรียกخذใช้ค่าสินไหมทดแทน และเมื่อครบกำหนดอายุความแล้ว ถ้าหากปรากฏว่า ไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว สิทธิเรียกร้องการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยวิธียึดหรืออายัดทรัพย์สิน และขายทอดตลาดเป็นอันสิ้นสุดลง ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖

สน.กร.เห็นว่า ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๕๗/๒๕๔๖ ระหว่าง ทม.หนองคาย ผู้ฟ้องคดี กับนายวีระศักดิ์ พันธนาเหนือ กับพวก สรุปแนวทางปฏิบัติได้ว่า (๑) คำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นคำสั่งทางปกครอง และ (๒) แม้ จ.นท.ของรัฐ ผู้กระทำละเมิดจะเกษียณอายุไปแล้วก็ตาม หน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง ตามนัยมาตรา ๗๒ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาตีปกรอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และหน่วยงานของรัฐไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดี ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองดังกล่าว

ดังนั้น เมื่อคำสั่งของ ทด.เขานิพันธ์ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ให้خذใช้เงิน ตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ทด.เขานิพันธ์ย่อมต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของนายสมเชาว์ โกศล และ จ.ส.อ.รัชตพงศ์ ภักดิ์อักษร แล้วขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน ตามมาตรา ๕๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่ต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง และ ทด.เขานิพันธ์ไม่สามารถฟ้องบุคคลทั้งสองต่อศาลปกครองได้ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาตีปกรอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่ง ทด.เขานิพันธ์ จะต้องสืบหาทรัพย์สินของบุคคลทั้งสองจนกว่าจะครบระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปี นับแต่วันที่เทศบาลออกคำสั่งให้ จ.นท.خذใช้เงิน และเมื่อครบสิบปีแล้ว หากไม่พบทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว เทศบาลย่อมไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้อีกต่อไป ความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถูกต้องแล้ว

ข้อเสนอ

เห็นควรตอบข้อหารือของ จ.สุราษฎร์ธานี ตามข้อพิจารณาข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามในหนังสือถึง ผวจ.สุราษฎร์ธานี ที่เสนอมาพร้อมนี้

ขอ ขอบค. มาแล้ว

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
ร.อศต.ปภท.
อศต.

(นายวันชัย จันทรพร)
ผอ.สน.กร.

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ *มคสค*

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

มอ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ทารือการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม

อ้างถึง หนังสือจังหวัดมหาสารคาม ที่ มท ๐๘๕๗.๔/๑๙๖๑ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดมหาสารคามได้รายงานข้อเท็จจริงพร้อมกับจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อประกอบการพิจารณา กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามได้รับการถ่ายโอนภารกิจสถานศึกษาโรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม ตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีการส่งมอบทรัพย์สินและหนี้สิน โดยมีการรับโอนหนี้ตามคำพิพากษาศาลจังหวัดมหาสารคาม ตามคดีหมายเลขดำที่ ม. ๒๖๕/๒๕๕๐ ,คดีหมายเลขแดงที่ ม. ๒๐๙๔/๒๕๕๐ กรณีนายปรีดี งามใหญ่ นักการภารโรง ปฏิบัติหน้าที่พนักงานขับรถยนต์ ได้ขับรถยนต์ของโรงเรียนเฉี่ยวชนบุคคลภายนอกได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต และศาลมีคำพิพากษาตามยอมให้นายปรีดี งามใหญ่ จำเลยที่ ๑ และโรงเรียนหนองโกฯ จำเลยที่ ๒ ชำระเงินให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง โจทก์ จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท โดยโจทก์ได้รับเงินจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยทั้งสองวางไว้ที่ศาลในคดีอาญาไปแล้ว ส่วนที่เหลือ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จะชำระให้เสร็จสิ้น ภายในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติ จึงขอหารือว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถชำระหนี้ให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของโรงเรียนหนองโกฯ ได้หรือไม่ จำนวนเท่าใด และองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ ใหม่หรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม สามารถชำระเงินแก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของโรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม ได้หรือไม่ จำนวนเท่าใด

เห็นว่า คำพิพากษาย่อมมีผลผูกพันคู่ความตามนัยมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนั้น หนี้ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดมหาสารคาม ตามคดีหมายเลขดำที่ ม. ๒๖๕/๒๕๕๐ ,คดีหมายเลขแดงที่ ม.๒๐๙๔/๒๕๕๐ ประกอบกับสัญญาประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาล ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐ ที่ระบุว่า นายปรีดี งามใหญ่ จำเลยที่ ๑ และโรงเรียนหนองโกฯ จำเลยที่ ๒ ตกลงยินยอมชำระให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง โจทก์ เป็นเงินจำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท โดยนางสมจิตร์ อรุณเรือง ได้รับชำระเงิน จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ซึ่งนายปรีดี งามใหญ่ และโรงเรียนหนองโกฯ วางไว้ที่ศาลในคดีอาญา ตามคดีหมายเลขดำที่ ๒๕๒๗/๒๕๔๙ ,คดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๕๒/๒๕๕๐ ของศาลจังหวัดมหาสารคามแล้ว ส่วนที่เหลือจะชำระให้เสร็จสิ้น ภายในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ นั้น โรงเรียนหนองโกฯและนายปรีดี งามใหญ่ จึงต้องร่วมกันรับผิดชอบชำระหนี้ที่เหลืออยู่ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ทรัพย์สินและหนี้สินต่างๆ ของโรงเรียนหนองโกฯ ได้โอนไปอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังรายละเอียดตามเอกสารแสดงการถ่ายโอนภารกิจด้านทรัพย์สินของโรงเรียนหนองโกฯ แล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ต้องรับผิดชอบชำระหนี้แทนโรงเรียนหนองโกฯ ร่วมกับนายปรีดี งามใหญ่ ในหนี้ที่เหลืออยู่จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง ตามคำพิพากษาดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงสามารถชำระหนี้ให้แก่นางสมจิตร์ อรุณเรือง เป็นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

/ ประเด็น...

ประเด็นที่ ๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดใหม่หรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า เหตุละเมิดดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ มีผลใช้บังคับแล้ว และเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามต้องรับผิดชอบชดเชยอันเกิดจากการกระทำละเมิดของนายปรีดี งามใหญ่ ตามคำพิพากษาของศาล จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท โดยผลของการรับโอนทรัพย์สินและหนี้สินของโรงเรียนหนองโกฯ และหากได้ชำระหนี้ดังกล่าวไปเป็นจำนวนเท่าไร (รวมทั้งที่ โรงเรียนหนองโกฯ ชำระไปก่อนแล้วด้วย) ก็จะเป็นยอดของความเสียหายที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม (หน่วยงานของรัฐ) ต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ (จากการสอบข้อเท็จจริงของโรงเรียนหนองโกฯ นายปรีดี งามใหญ่ เป็นพนักงานขับรถยนต์ และได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่) ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องถือปฏิบัติตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่สรุปได้ว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่นั้น หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทน ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นใหม่ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการใช้สิทธิไล่เบี้ยนายปรีดี งามใหญ่ ให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนในจำนวนเงินที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจ่ายให้แก่ผู้เสียหาย ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีดังกล่าว เป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก และการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดจะต้องอาศัยอำนาจตามข้อ ๓๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๐๔๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๒ และต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบ ตามหนังสือและระเบียบดังกล่าว ข้อ ๑๗ ข้อ ๓๑ และข้อ ๓๘

๒. ในการจัดทำสำนวนการสอบสวน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก สามารถนำแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๐๖๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามประเภทสำนวนการสอบสวน มาใช้ได้และมีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบทางละเมิด ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๔๘๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๓. ในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกนั้น มีแนวทางปฏิบัติที่กำหนดให้ต้องสอบบุคคลผู้ถูกทำละเมิด ผู้รู้เห็นเหตุการณ์ และพยานหลักฐานอื่นที่สัมพันธ์ใกล้ชิดหรือเป็นมูลเหตุให้เกิดละเมิดเพื่อประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ ตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๔๐๗ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งในการสอบสวนดังกล่าว ควรสอบผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดด้วย และในการสอบพยานบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวรวมทั้งคำสั่งของหน่วยงานที่มอบหมายให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ราชการ ส่วนการสอบพยานบุคคลที่เป็นบุคคลภายนอกต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน นอกจากนี้ ในสำนวนการสอบสวนจะต้องมีสำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีของสถานีตำรวจ ในกรณีที่มีการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน แผนที่แสดงสถานที่เกิดเหตุ และภาพถ่ายแสดงสถานที่เกิดเหตุ ภาพถ่ายทรัพย์สิน

/ ของบุคคล...

ของบุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหาย ภาพถ่ายทรัพย์สินของทางราชการที่ได้รับความเสียหาย สำเนาใบขับชื้อรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ใบรับรองแพทย์ ใบมรณบัตร คำร้องของผู้เสียหายที่ขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เป็นต้น

๔. ในการสรุปสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการนั้น ต้องสรุปด้วยว่า เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ โดยมีคำสั่งของทางราชการหรือบันทึกการสอบปากคำของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่อนุญาตให้ไปราชการหรือมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ และต้องชี้ให้เห็นถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำของเจ้าหน้าที่ว่า ได้ใช้ความระมัดระวังอย่างไรบ้าง จึงจะเป็นความประมาทเลินเล่อหรือเป็นการกระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งความหมายของคำว่า “ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง” นั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นสรุปได้ว่า ความประมาทเลินเล่อ นั้น เป็นการกระทำโดยมิใช่เจตนาประสงค์ต่อผลหรือยอเมื่องเห็นผล แต่เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยหรือพฤติการณ์ ส่วนความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจะมีลักษณะไปในทางที่บุคคลนั้นได้กระทำไปโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานเป็นอย่างมาก เช่น คาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้ หรือหาความระมัดระวังสักเล็กน้อยก็จะได้คาดเห็นการอาจเกิดความเสียหายเช่นนั้น เช่น คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑๗๘๔-๑๗๘๐/๒๕๑๘ กรณีโรงงานของจำเลย (กระทรวงการคลัง) เผาเศษปอ ทำให้เกิดควันดำปกคลุมถนนจนมองไม่เห็นทางข้างหน้าเป็นเหตุให้มีรถชนมาชนท้ายรถโจทก์ซึ่งจอดอยู่ได้รับความเสียหาย ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้เคยเกิดมาแล้ว ๒-๓ ครั้ง แต่ก็ปล่อยปละละเลยไม่เปลี่ยนวิธีการเผาเศษปอ เป็นกรณีนี้จำเลยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นต้น

๕. กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำความละเมิดต่อบุคคลภายนอก และเป็นคดีความผิดทางอาญาดำเนินการ ซึ่งพนักงานสอบสวนเสนอพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาล และศาลมีคำพิพากษาในคดีอาญาแล้ว การจัดทำสำนวนการสอบสวน ควรจัดส่งเอกสารประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม ดังนี้

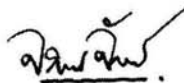
๕.๑ สำเนาคำพิพากษาคดีอาญา

๕.๒ สำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี สำเนาบันทึกตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและแผนที่แสดงสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวน สำเนาบันทึกการตรวจสอบสภาพรถคันที่เกิดอุบัติเหตุ สำเนาบันทึกปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องของพนักงานสอบสวน ภาพถ่ายสถานที่เกิดเหตุ และความเห็นของพนักงานสอบสวนในการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดดังกล่าว

๖. ในการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความละเมิดต่อบุคคลภายนอกนั้น การเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐมีกำหนดอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๔๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 7018

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

3 มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

เรียน อธิบดีกรมชลประทาน

อ้างถึง หนังสือกรมชลประทาน ค่วน ที่ กษ ๐๓๐๓/๔๕๑๗ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๔๑
๒. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๒๖/๒๕๕๐

ตามที่กรมชลประทานได้มีหนังสือแจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อขอให้แต่งตั้งผู้แทนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขคำที่ อ.๑๒๓/๒๕๕๑ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๔๓๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ เรื่องคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครอง อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา) โดยพิพากษาให้กรมชลประทาน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ นางม้วน พิมพ์คต ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๑๕๓,๕๐๐ บาท ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นราชการส่วนท้องถิ่น และเป็น “หน่วยงานของรัฐ” รวมทั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ทั้งนี้ ตามข้อ ๖ ข้อ ๘ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว

๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดในกรณีดังกล่าวข้างต้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนปัจจุบันเป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการดำเนินการ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียง บุคคลดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดได้ และมีแนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ

/ เกี่ยวกับ ...

เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสรีที่ ๘๕๐/๒๕๔๑ เรื่อง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบทางละเมิดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่สรุปได้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มี อำนาจแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ตามนัยข้อ ๑๒ ของระเบียบดังกล่าว และเรื่องเสรีที่ ๑๒๖/๒๕๕๐ ที่สรุปได้ว่า หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ตามนัยข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีส่วนร่วมในการทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ย่อมไม่สามารถแต่งตั้ง คณะกรรมการได้ และให้น้ำข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ได้กำหนดไว้แล้วว่า ผู้ใดจะเป็น ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดมาใช้โดยอนุโลม

อย่างไรก็ดี หากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะเนียงได้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การ บริหารส่วนตำบลคนปัจจุบันซึ่งมิได้เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว และไม่ใช่ว่าผู้ถูกต้องห้าม มิให้ทำการพิจารณาทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ย่อมเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย ตามนัยข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์ การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๖

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๖

/คธอ/ จ.พนองบัว (การชลประทาน) หน้า ๘

“ตำรารธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๐๑๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสิมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง การตรวจสอบการบริหารงาน ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดพังงา ที่ พง ๐๐๓๗.๔/๓๔๑๙ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๔๑๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดพังงามีหนังสือขอหารือ กรณีที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการทางละเมิด กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ ช้ำซ้อนกับกรมประมง ทำให้เกิดความเสียหายเป็นเงิน ๕,๗๒๐,๐๐๐ บาท ในข้อที่ ๓ โดยให้จังหวัดประสานหน่วยงานต้นสังกัดของคณะกรรมการ เพื่อจักได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบร่วมกัน นั้น จังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๙ (๒) ที่ระบุว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้แจ้งต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ดังนั้น เมื่อบุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ประกอบการรายย่อยที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งและทำงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง จึงต้องให้นายกองการบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ถ้านายกองการบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณของกองทุนเงินสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัย นายกองการบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองอาจเข้าข่ายเป็นกรณีตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการได้ จึงต้องให้นายอำเภอคุระบุรีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด จึงหารือว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑ ประเด็นที่หารือว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๙ (๒) ได้ระบุไว้ว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายเป็นกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้แจ้งต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ดังนั้น

/เมื่อบุคคล...

เมื่อบุคคลผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ประกอบการรายย่อยที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งและทำงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง จึงต้องให้นายกองคการบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๙ (๒) นั้น เป็นการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายซึ่งเป็นกรรมการที่ตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐรายงานความเสียหายต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดจะต้องพิจารณาจากระเบียบดังกล่าว ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ กล่าวคือ ตามข้อ ๑๐ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด หรือผู้ซึ่งระเบียบนี้กำหนดให้เป็นผู้รับแจ้งตามข้อ ๙ (๒) แล้วแต่กรณีมีอำนาจร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ และตามข้อ ๑๑ กำหนดไว้ว่าในกรณีที่ความเสียหายเกิดแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่งและหรือความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ ตามข้อ ๘ หรือข้อ ๑๐ บรรดาที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

จากข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดร่วมกัน จะต้องพิจารณาด้วยว่า เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด เพื่อที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะได้เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วม ซึ่งในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองตามที่จังหวัดหรือ หากกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง เป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหายและไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด ผู้ที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการก็คือ นายกองคการบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง (หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ) และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย) แต่ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีกรรมการดังกล่าวที่ได้รับการแต่งตั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหายและสังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นรวมอยู่ด้วย เช่น สังกัดกรมการปกครอง อธิบดีกรมการปกครอง (หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ) ก็จะเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกับนายกองคการบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้น ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้แจ้งแนวทางปฏิบัติ ตามข้อ ๓ ของหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๔๑๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การตรวจสอบการบริหารงาน ปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง ให้จังหวัดพังงา อำเภอคุรุบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง ประสานกับสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมกันตรวจสอบว่ามีผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายเป็นเจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดบ้าง เพื่อจะได้ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกัน

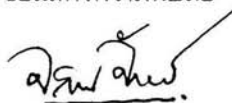
๒. ประเด็นที่หารือว่า ถ้านายกองคการบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณของกองทุนเงินสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัย นายกองคการบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองอาจเข้าข่ายเป็นคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

/ซึ่งไม่สามารถ...

ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการได้ จึงต้องให้นายอำเภอบุรีรัมย์ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะทองเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติให้จังหวัดทราบแล้ว ตามข้อ ๒ ของหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๔๑๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การตรวจสอบการบริหารงานปึงประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะทอง และตามข้อหาหรือดังกล่าว ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๓ มี.๕๖

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 10471

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

3 กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การวินิจฉัยสั่งการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

- อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ อต ๐๐๓๗.๔/๗๔๕๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๘๒๓ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๐
๓. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ตามที่จังหวัดอุดรธานีได้มีหนังสือขอหารือ กรณีเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ อำเภอลับแล ขอยกเว้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในการแย่งความเห็นของกระทรวงการคลัง ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับผลการตรวจสอบจากกระทรวงการคลังเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีวินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามนัยข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีทุจริตทางการเงินของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีความเห็นให้เทศบาลและจังหวัดอุดรธานีดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. เนื่องจากกรณีทุจริต จำนวนเงิน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายเจษฎา ศฤติสุต เทศมนตรีในขณะนั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาลตามความเห็นของกรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง และกรณีทุจริต จำนวนเงิน ๕,๗๑๙,๔๒๙.๗๔ บาท นายเจษฎา ศฤติสุต นายกเทศมนตรีในขณะนั้น ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาลตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง โดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง ดังนั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงในปัจจุบันว่า นายเจษฎา ศฤติสุต เป็นนายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศ นายเจษฎา ศฤติสุต จึงเป็นคู่กรณี ตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งต้องห้ามมิให้เป็นผู้พิจารณาทางปกครอง กล่าวคือ ไม่สามารถวินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบสวนดังกล่าว และต้องส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

/สั่งการ...

สั่งการแทน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งหากผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์วินิจฉัยสั่งการให้นายเจษฎา ศฤติสุต ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนแก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ นายเจษฎา ศฤติสุต ก็ไม่สามารถเป็นผู้ออกคำสั่งให้ตนเองชดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนดังกล่าวแก่เทศบาลได้ และต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์เป็นผู้ออกคำสั่งแทน ทั้งนี้ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสรีที่ ๕๒๓/๒๕๕๐ เรื่อง การออกคำสั่งให้ชำระคำสั่งใหม่ทดแทน และการพิจารณาอุทธรณ์ของเทศบาลนครสมุทรปราการ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งเวียนให้จังหวัดทุกจังหวัดทราบแล้ว ตามหนังสือที่อ้างถึงข้อ ๒

๒. สำหรับกรณีนี้ที่จังหวัดหรือการขอยกเว้นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการส่งความเห็นที่นายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศแย้งความเห็นของกระทรวงการคลังไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์วินิจฉัย นั้น เนื่องจากนายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศไม่สามารถวินิจฉัยแย้งความเห็นของกระทรวงการคลังได้ ดังที่กล่าวมาแล้ว ตามข้อ ๑ ดังนั้น ในประเด็นนี้ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาแต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ส.น.กร. (สคด.)

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๖๕๓

วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๔๗

เรียน ผอ.ส.น.คท.

ตามหนังสือ ส.น.คท. (สพช.) ที่ มท ๐๘๐๘.๔/๒๒๖ ลว. ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒ แจ้งว่า สดง. มีหนังสือถึง มท.แจ้งขอให้แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อเป็นการควบคุมเรื่องวินัยทางการเงินและการคลัง โดยให้เพิ่มข้อความ "หากมีการจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ไม่ปลดเปลื้องความรับผิดชอบของผู้เบิก ผู้ตรวจฎีกา ผู้อนุมัติฎีกา และผู้จ่ายเงิน ที่จะชดใช้เงินจนครบถ้วน" ในข้อ ๖๗ วรรคสอง ของระเบียบ ฯ ส.น.คท. จึงขอทราบความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมในกรณีดังกล่าว ในประเด็นต่าง ๆ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.น.กร. พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีที่มีการจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ อปท. พ.ศ. ๒๕๔๗ หากระเบียบดังกล่าวมิได้กำหนดความรับผิดชอบของผู้เบิก ผู้ตรวจฎีกา ผู้อนุมัติฎีกา และผู้จ่ายเงินไว้ กรณีที่มีการเบิกเงินไม่ถูกต้องบุคคลดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบชดใช้เงินคืนแก่ทางราชการตามกฎหมายหรือระเบียบใด

เห็นว่า กรณีที่มีการเบิกเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบดังกล่าว ผู้เบิก ผู้ตรวจฎีกา ผู้อนุมัติฎีกา และผู้จ่ายเงิน จะต้องรับผิดชอบชดใช้เงินคืนให้แก่ทางราชการหรือไม่ อย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอันเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือไม่ ซึ่งความหมายของคำว่า "ละเมิด" มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒๐ แห่ง ป.พ.พ. และหากบุคคลดังกล่าวเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามนัยมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ความรับผิดของ จ.นท. ย่อมเป็นไปตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่ถ้ามิใช่ "เจ้าหน้าที่" ตามกฎหมายดังกล่าว ความรับผิดย่อมเป็นไปตาม ป.พ.พ.

๒. ในกรณีมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ฯ มีความจำเป็นจะต้องกำหนดความรับผิดในกรณีดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า การกำหนดความรับผิดของ จ.นท.ไว้ในระเบียบนั้น จะต้องพิจารณาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย เพราะเมื่อมีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับความรับผิดไว้แล้ว หากมีการกำหนดไว้ในระเบียบอีกอันอาจสร้างความสับสน

/ให้ผู้...

ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ และประการที่สำคัญการกำหนดความรับผิดไว้ในระเบียบจะไปขัดกับกฎหมายไม่ได้ ซึ่งในกรณีดังกล่าวก็มีกฎหมายที่สามารถนำมาใช้บังคับกับผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว กล่าวคือ ป.พ.พ. และ พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดความรับผิดไว้ในระเบียบแต่อย่างใด ตัวอย่าง เช่น ระเบียบ มท.ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘ จะกำหนดไว้แต่เพียงว่า ผู้มีอำนาจหรือหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบนี้ หรือผู้หนึ่งผู้ใดกระทำการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือกระทำการโดยมีเจตนาทุจริต หรือกระทำการโดยปราศจากอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ รวมทั้งมีพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าเสนอราคาหรือเสนองานให้มีการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดตามกฎหมายหรือระเบียบ หรือคำสั่งซึ่งสามารถใช้บังคับแก่ผู้นั้นแล้วแต่กรณี และในกรณีของข้าราชการส่วนท้องถิ่นให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งในกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการพัสดุ ฯ ดังกล่าว เช่น จนท.ตรวจรับงานจ้างไม่ถูกรูปแบบรายการ จนท.พิจารณาผลการประกวดราคาไม่ถูกต้อง และ จนท.ขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาไม่ถูกต้อง จนท.ผู้เกี่ยวข้องก็อาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือตาม ป.พ.พ. แล้วแต่กรณี เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทร์พร)

ผอ.สน.กร.

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

14 สิงหาคม 2552

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประกันภัยรชาการ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2548 และวันที่ 21 มิถุนายน 2548 เห็นชอบหลักเกณฑ์การประกันภัยทรัพย์สินของรัฐและอนุมัติหลักการให้ รตราชการต้องจัดให้มีการประกันภัยภาคบังคับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ส่วนการจัดทำประกันภัยภาคสมัครใจของส่วนราชการในประเทศ ให้เสนอเรื่องให้ คณะกรรมการกลั่นกรองการจัดเอาประกันภัยทรัพย์สินของรัฐพิจารณาอนุมัติก่อนการเบิกจ่าย ซึ่งรตราชการที่สามารถจัดทำประกันภัยและเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายจากการทำประกันภัยจะต้องเป็น รตราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรตราชการ พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยไม่รวมถึงรตราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการ เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประกันภัยรตราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องและ เป็นไปในแนวทางเดียวกับส่วนราชการ ตลอดจนเพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการปฏิบัติงานตาม ภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และรักษารายยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 ข้อ 8 จึงกำหนด หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดทำประกันภัยรตราชการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. รตราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถจัดเข้าประกันภัยและ เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายจากการทำประกันภัยจะต้องเป็นรตราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และรักษารายยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 ได้แก่ รตราชการของ รตราชการประจำตำแหน่ง และรตราชการ (ถ้ามี) ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มาโดยการซื้อ การรับบริจาคหรือได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นครุภัณฑ์ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ในการปฏิบัติงานราชการ ซึ่งการจัดทำประกันภัยรตราชการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น

1.1 การประกันภัย

1.1 การประกันภัยภาคบังคับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดให้มีการประกันภัยราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ได้ โดยพิจารณาตามความจำเป็นเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานและฐานะทางการเงินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 การประกันภัยภาคสมัครใจ ในกรณีที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดให้มีการประกันภัยนอกเหนือจากการประกันภัยภาคบังคับ (ตามข้อ 1.1) ให้เสนอเรื่องให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุมัติจัดทำ โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดทำประกันภัยภาคสมัครใจ ดังนี้

ก. หลักเกณฑ์สำหรับราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขอทำประกันภัยภาคสมัครใจ

(1) ต้องเป็นรถยนต์ส่วนบุคคลที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

(2) ลักษณะการใช้รถ ตามข้อ (1) มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

(3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะจัดทำประกันภัยดังกล่าวจะต้องมีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการ โดยไม่กระทบต่อการปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่และไม่ให้นำเงินสะสมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้เพื่อการนี้โดยเฉพาะ

ข. เงื่อนไขในการจัดทำประกันภัยราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคสมัครใจ

กลุ่มที่ 1 ให้จัดทำประกันภัยราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอ ของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอจะนะ โดยรถยนต์ส่วนบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขอทำประกันภัยจะต้องเป็นรถยนต์ที่มีภารกิจปกติในพื้นที่ และมีการจดทะเบียนรถยนต์ในพื้นที่ ทั้งนี้ในการจัดทำประกันภัยให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขอทำประกันภัยเจรจาในเรื่องของการคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการก่อการร้ายด้วย และหากเหตุการณ์ในพื้นที่ดังกล่าวกลับสู่ภาวะปกติ ในการขอทำประกันภัยรถยนต์ราชการภาคสมัครใจให้ดำเนินการตามกลุ่มที่ 2 และหรือ กลุ่มที่ 3 แล้วแต่กรณี

กลุ่มที่ 2 ให้จัดทำประกันภัยราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะการใช้รถที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้มากกว่ารถยนต์ส่วนบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามปกติ และหรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วมีโอกาสจะก่อให้เกิดความเสียหาย ผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่นในวงกว้างและหรือจำนวนมาก ดังนี้

/ (1) ร.แบบที่

(1) รยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะการใช้งานในสถานการณฉุกเฉินและหรือสถานการณพิเศษซึ่งมีโอกาสเกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น รถพยาบาล รยนต์ฉุกเฉิน รยนต์บรรเทาสาธารณภัย รยนต์ดับเพลิง เป็นต้น

(2) รยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้เพื่อการบรรทุกวัตถุและหรือวัสดุอันตราย เช่น รยนต์บรรทุกน้ำมัน รยนต์บรรทุกสารเคมี รยนต์บรรทุกก๊าซ เป็นต้น

(3) รยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะที่เป็นรยนต์โดยสารและหรือรยนต์บัสโดยสาร จำนวนตั้งแต่ 20 ที่นั่งขึ้นไป

กลุ่มที่ 3 ให้จัดทำประกันภัยราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ สำหรับรยนต์ส่วนกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกเหนือจากกลุ่มที่ 2 ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจดทะเบียนและใช้งานอยู่ในปัจจุบัน

2. สำหรับการเลือกประเภทความคุ้มครอง (ชั้น) ของการทำประกันภัยรยนต์ราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจนั้น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

2.1 การจัดทำประกันภัยรยนต์ราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ ในกลุ่มที่ 1 - 2 ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาประเภทของการจัดทำประกันภัยตามความจำเป็นและเหมาะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

2.2 การจัดทำประกันภัยรยนต์ราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคสมัครใจ ในกลุ่มที่ 3 ให้จัดทำประกันภัยรยนต์ภาคสมัครใจในความคุ้มครองประเภทที่ 3 ในวงเงินความคุ้มครอง ไม่เกิน 300,000 บาทต่อคน

อนึ่ง ในการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายสำหรับการทำประกันภัยรยนต์ราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายในหมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ ประเภทรายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายวิฑูรย์ ต. อรรถวุฒิ
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
ที่ว่าการส่วนกลางถึงผู้อำนวยการกอง
และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
ส่วนการจัดสรรเงินอุดหนุนและพัฒนาระบบงบประมาณ
โทร. 0 - 2241 9049, โทรสาร 0-2241-8972

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๐๗๕๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอรื้อการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดตรัง ที่ ดง ๐๐๓๗.๔/๑๕๕๒๙ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๒

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๕๑

๒. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๐๗/๒๕๕๑

๓. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๒๒๖๕๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔

ตามที่จังหวัดตรังมีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอรื้อการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ กรณีร้องเรียนการก่อสร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติของเทศบาลตำบลวังวิเศษ อำเภอวังวิเศษ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการทำให้เทศบาลได้รับความเสียหาย ซึ่งจังหวัดตรังเห็นว่า นายกเทศมนตรีนายอำเภอวังวิเศษเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ได้ และต้องรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังผู้มีอำนาจกำกับดูแลเป็นผู้แต่งตั้ง เนื่องจากนายอำเภอวังวิเศษเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ในการกำกับดูแลเทศบาลตำบลวังวิเศษ ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และเพื่อความคล่องตัว รวดเร็ว รวมทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง จึงมอบอำนาจให้นายอำเภอวังวิเศษแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

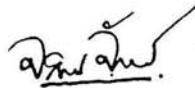
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัด และให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๕๐/๒๕๕๑ (หนังสือ

/กระทรวง...

กระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒) และความเห็นของคณะกรรมการ
กฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๐๗/๒๕๕๑ รวมทั้งหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๒๖๖๕๒
ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังจึงเป็นผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง
ความรับผิดทางละเมิดของเทศบาลตำบลวังวิเศษในกรณีดังกล่าว ในฐานะผู้กำกับดูแลตามข้อ ๑๒ ของระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔
ส่วนการมอบอำนาจให้นายอำเภอวังวิเศษดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแทนนั้น
ย่อมเป็นดุลยพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัดตรังที่จะพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)^๑

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๕ ก.ค.๕๖

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๔๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

๑๙๙๐๐ ๐3๐4/๒-1๐71
 ๓๐. 19 ๖๓.๖.๕๕

ที่ มท 0313.1/ 22652

กรมการปกครอง
 ถนนอัษฎางค์ กท. 10200

5 ตุลาคม 2544

เรื่อง ทหารืออำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลเทศบาลตำบล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดหนองคาย ส่วนที่สด ที่ นค 0018 (1) / 388 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2544

ตามที่จังหวัดหนองคายได้หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับผู้มีอำนาจเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล กรณีนางรำไพ วงษ์หาบุตร และนายถรงค์ศักดิ์ ลิมโพธิ์ทอง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชุมพล อำเภอโพนพิสัย เป็นบุคคลที่เสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามมาตรา 68 วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย กรณีการเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก่อนการสมัครรับเลือกตั้งแล้วต้องถือว่าการสมัครนั้นไม่สมบูรณ์ นายอำเภอ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ย่อมมีอำนาจเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงหารือว่าอำนาจในการเพิกถอนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลผู้เสียสิทธิ จะเป็นของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา 71 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 หรือนายอำเภอ ตามมาตรา 71 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเห็นว่านายอำเภอในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีอำนาจเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับการเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลผู้เสียสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาฯ ในกรณีของเทศบาลตำบลจึงต้องพิจารณาตามตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัด ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย และวรรคสองของมาตราดังกล่าว กำหนดให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอ ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งบทบัญญัติมาตรา 71 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ กำหนดให้นายอำเภอเป็นเพียงผู้ช่วย

ผู้ว่าราชการจังหวัดในการควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอ นั้น ๆ เท่านั้น แต่ไม่ได้กำหนดให้นายอำเภอ เป็นผู้ควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่อำเภอแต่อย่างใด ดังนั้น อำนาจในการเพิกถอนการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลของนางรำไพ และนายณรงค์ศักดิ์ จึงเป็นอำนาจเฉพาะของผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ที่จะพิจารณาและสั่งเพิกถอนการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาเทศบาลดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิรพล ไตรทศวิทย์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
ส่วนพัฒนาโครงสร้างและระบบงาน
โทร. 0-2223-8921

รอง อ.ปค.
ผอ.สน.บส. 17 ก.ย. ๕๕
ผอ.สพร. 17 ก.ย. ๕๕
หน.ก.พท.
หน.จ.รท.
นายก.
คณ.พ.ท.

ที่มท ๐๘๐๔.๔/ ๑/๒๗๑ ๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง การหรือการแบ่งชำระหนี้ของลูกหนี้ตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ สฎ ๐๐๓๗.๔/๑๑๐๕๓ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๑/๒๔๘๖, ๒๖๕/๒๔๘๘ และ ๓๗๔๔/๒๕๓๗

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีหนังสือขอหารือแนวทางปฏิบัติ กรณี องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพุ อำเภอนาสาร ได้ดำเนินการจัดให้ราษฎรกู้ยืมเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน และให้แต่ละกลุ่มอาชีพมีการผ่อนชำระหนี้เป็นงวด ๆ ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ซึ่งภายหลังจากการดำเนินการดังกล่าวปรากฏว่า มีกลุ่มอาชีพบางกลุ่มไม่ได้มีการชำระหนี้แต่อย่างใด และองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพุได้มีหนังสือติดตามทวงหนี้แล้วได้ข้อมูลสรุปได้ว่า สมาชิกกลุ่มบางส่วนประสงค์จะขอแบ่งหนี้ออกเป็นส่วนๆ เท่า ๆ กันทุกคน ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี เห็นว่า ตามนัยมาตรา ๒๕๑ ประกอบมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่สมาชิกกลุ่มบางส่วนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนประสงค์แบ่งหนี้ออกเป็นส่วนๆ เท่า ๆ กันทุกคน และให้องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพุเรียกชำระหนี้จากสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคลนั้น สามารถกระทำได้ ซึ่งถ้าหากยังมีหนี้คงเหลืออยู่ลูกหนี้ทุกคนยังคงต้องผูกพันในจำนวนหนี้จนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้น จึงขอหารือว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๑/๒๔๘๖, ๒๖๕/๒๔๘๘ และ ๓๗๔๔/๒๕๓๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
อธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๕

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ 21906

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

11 พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ มท ๐๐๓๗.๔/๑๑๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดอุดรธานีได้มีหนังสือหารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ของเทศบาลตำบลบ้านจั่น กรณีผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยว่าการดำเนินการจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างสำนักงานเทศบาลแห่งใหม่ของเทศบาลตำบลบ้านจั่นขัดต่อพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง และทำคำสั่งทางปกครอง มีคุณสมบัติต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ ประกอบมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. ประเด็นการดำเนินการจัดซื้อที่ดินของเทศบาลตำบลบ้านจั่นชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา ๔๘ เดรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ บัญญัติให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย รวมทั้งรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย และมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติไว้สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นญาติเกี่ยวพันทางการแต่งงานของคู่กรณีนับได้เพียงสองชั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ ซึ่งเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายคมเดช พวงศรี อดีตนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ได้มีคำสั่งเทศบาลตำบลบ้านจั่น ที่ ๑๑๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ แต่งตั้งตนเองเป็นประธานกรรมการคณะกรรมการสรรหาที่ดินเพื่อก่อสร้างสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านจั่น โดยนายคมเดช พวงศรี ในฐานะประธานคณะกรรมการสรรหาที่ดินดังกล่าว ได้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการสรรหาที่ดินแล้วมีมติเลือกที่ดินของพันโท วิเชียร บริพรรณ ซึ่งเป็นพี่ชายของภรรยา จึงถือได้ว่านายคมเดช พวงศรี อดีตนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ที่เป็นญาติเกี่ยวพันทางการแต่งงานของคู่กรณี จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้ และต่อมาเมื่อนายคมเดช

/ พวงศรี ...

พวงศรี ในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ได้อนุมัติให้ซื้อที่ดินดังกล่าว ซึ่งคำสั่งอนุมัติให้จัดซื้อที่ดินนั้น เป็นคำสั่งทางปกครอง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ นายคมเดช พวงศรี ซึ่งต้องห้ามมิให้ทำการพิจารณาทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ย่อมไม่อาจทำคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น เมื่อการพิจารณาไม่มีมติเลือกและอนุมัติให้ซื้อที่ดินของพันโท วิเชียร บริพวรรณ เป็นการกระทำโดยมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ การดำเนินการจัดซื้อที่ดินของเทศบาลตำบลบ้านจั่น จึงไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. ประเด็นที่ประธานคณะกรรมการมีคุณสมบัติต้องห้ามตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เพียง ๑ คน จากทั้งหมด ๒๑ คน เป็นเหตุให้การพิจารณาทางปกครองและคำสั่งทางปกครองเสียไปทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนหรือไม่ และยังมีผลใช้บังคับบุคคลอื่นหรือไม่ อย่างไร เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ประธานคณะกรรมการ (นายคมเดช พวงศรี นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น) มีคุณสมบัติต้องห้ามในการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๑๓ (๓) ประกอบกับมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้เพียงคนเดียวก็ถือว่ามีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคู่กรณี จึงทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง และนายคมเดช พวงศรี จะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการสรรหาที่ดินดังกล่าวได้ดำเนินการประชุมและมีมติเลือกที่ดินของพันโท วิเชียร บริพวรรณ ทั้งที่มีปัญหาเรื่องความเป็นกลางหรือความเป็นผู้มีส่วนได้เสียของคณะกรรมการสรรหาที่ดินดังกล่าว จึงเป็นการกระทำโดยมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่อย่างไรก็ตามคำสั่งอนุมัติให้จัดซื้อที่ดินเพื่อสร้างสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านจั่นดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้และสามารถใช้บังคับบุคคลอื่นได้ ครบโดที่ยังไม่มีการเพิกถอน ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่บัญญัติไว้สรุปได้ว่า คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้บังคับบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป และคำสั่งทางปกครองย่อมมีผลครบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงด้วยเงื่อนไขเวลาหรือโดยเหตุอื่น

๓. ประเด็นเมื่อไม่มีคู่กรณีรายใดคัดค้านตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ จะทำให้ผลการพิจารณาทางปกครองและคำสั่งทางปกครองชอบด้วยกฎหมาย หรือมีผลใช้บังคับอยู่หรือไม่ อย่างไร เห็นว่า มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕

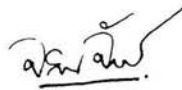
/ มาตรา ๑๖ ...

มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติเมื่อเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองมีส่วนได้เสีย และตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่าคำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่น ดังนั้น แม้ว่าจะไม่มีผู้กรณีคัดค้านและหากยังไม่มีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าวก็มีผลบังคับให้ผู้กรณีต้องผูกพันตามคำสั่งทางปกครองนั้น

๔. ประเด็นที่เทศบาลตำบลบ้านจั่นจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อย่างไรเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ และหากข้อเท็จจริงปรากฏว่านายสมเพชร ภัคศิวิเศษ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นคนปัจจุบันเป็นผู้ร้องเรียน จะสามารถดำเนินการได้เพียงใด เห็นว่า เมื่อการดำเนินการอนุมัติให้จัดซื้อที่ดินของเทศบาลตำบลบ้านจั่น มิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นอาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้นได้ตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยคำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองกับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน แต่อย่างไรก็ตามหากปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายสมเพชร ภัคศิวิเศษ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่น ได้เคยร้องเรียนการจัดซื้อที่ดินดังกล่าว ย่อมถือได้ว่าเป็นผู้มีทักษะเป็นปฏิปักษ์กับเรื่องที่จะทำการพิจารณาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีสภาพร้ายแรงหรือพฤติกรรมอื่นชวนให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยได้ว่า อาจจะทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ตามนัยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านจั่นก็ย่อมต้องหยุดการพิจารณาเรื่องไว้ก่อน และแจ้งผู้กำกับหรือควบคุมดูแลตามมาตรา ๑๖ (๑) และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อมีคำสั่งซึ่งก็ย่อมเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีที่จะต้องพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๖

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยให้สดใสสะอาด”

/ ฌฐพก ที่ ๖๒๒/๒๕๖๓ (รศ.สมนึก) ลำสุต หน้า ๑

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๒๓๓๑๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ทาหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดชอบทางละเมิด และการตั้งงบประมาณเบิกจ่ายเพื่อชำระหนี้

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

- อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ มท ๐๘๗๑.๔/๑๙๘๔๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑
๒. หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๓๗.๓๔/๙๒๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๒

ตามที่จังหวัดสกลนครแจ้งว่า อำเภอวานรนิวาสได้ทาหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความรับผิดชอบทางละเมิดและการตั้งงบประมาณเบิกจ่ายเพื่อชำระหนี้ของเทศบาลตำบลวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส ในกรณีต่าง ๆ รวม ๓ กรณี โดยทาหรือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ และต่อมาจังหวัดได้จัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อประกอบการพิจารณาความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด แล้ววินิจฉัยสั่งการให้นายสมิตร อุ๋นโอสถ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาล จำนวนเงิน ๗๐๑,๐๔๐ บาท และเป็นเรื่องที่ไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสอง ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ก่อนที่นายกเทศมนตรีตำบลวานรนิวาสจะสั่งการให้ผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนทาหรือต้องผ่านการวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครก่อนหรือไม่ นั้น เห็นว่า หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเทศบาลตำบลวานรนิวาสได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด แล้ววินิจฉัยสั่งการให้นายสมิตร อุ๋นโอสถ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวนเงิน ๗๐๑,๐๔๐ บาท และเป็นเรื่องที่ไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสอง ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม

/๒๕๕๔.

๒๕๔๘ ซึ่งเทศบาลได้รายงานความเสียหายให้กระทรวงการคลังทราบตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้ว นายกเทศมนตรีตำบลวานรนิวาสสามารถออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้ขึ้นชำระเงินภายในเวลาที่กำหนดได้ โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครวินิจฉัยก่อนแต่ประการใด ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสอง ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ นับลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๘ และพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๒

อย่างไรก็ดี ในกรณีดังกล่าวข้างต้นปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นว่านายสมิตร อุ่นโอสถ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวนเงิน ๓๕๕,๐๒๐ บาท พร้อมทั้งแจ้งให้เทศบาลตำบลวานรนิวาสทราบแล้ว ฉะนั้น เทศบาลจึงต้องดำเนินการต่อไป กล่าวคือ หากเทศบาลเห็นด้วยกับผลการพิจารณาของกระทรวงการคลัง เทศบาลก็สามารถออกคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังได้เลย แต่ถ้าเทศบาลไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของกระทรวงการคลัง เทศบาลก็สามารถแย้งความเห็นของกระทรวงการคลังแล้วส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครวินิจฉัย และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนครวินิจฉัยสั่งการแล้ว เทศบาลย่อมต้องปฏิบัติตามความเห็นดังกล่าว ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๔๘ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท๐๓๑๓.๖/ว ๓๑๔๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เรื่อง การยกเลิกและกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

๒. ประเด็นที่เทศบาลตำบลวานรนิวาส ได้วินิจฉัยสั่งการให้นายสมิตร อุ่นโอสถ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๓๐๑,๐๔๐ บาท และต่อมาสำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครได้แจ้งการปรับลดค่าปรับฐานปลูกสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาต คงเหลือ ๓๓๕,๐๒๐ บาท กรณีนี้เทศบาลตำบลวานรนิวาสจึงสมควรออกคำสั่งให้นายสมิตร อุ่นโอสถ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวน ๓๕๕,๐๒๐ บาท นั้น เห็นว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง แจ้งผลการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนเรื่องดังกล่าวให้เทศบาลทราบแล้วว่า ความเสียหายคงเหลือจากการที่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครลดค่าปรับให้แล้ว เป็นจำนวนเงิน ๓๕๕,๐๒๐ บาท เทศบาลย่อมต้องออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน จำนวน ๓๕๕,๐๒๐ บาท

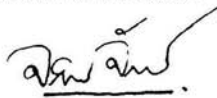
๓. ประเด็นที่เทศบาลตำบลวานรนิวาสได้พิจารณาเห็นค่าปรับและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แล้วเห็นว่าหนี้หรือสิทธิเรียกร้องที่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครเรียกให้เทศบาลชำระไม่อยู่ในบังคับตามมาตรา ๑๔๓/๓๓ และมาตรา ๑๔๓/๓๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ตามบันทึกคำยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข เรื่องการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตในที่ราชพัสดุ (จป. ๕/๓๗) ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ระหว่างเทศบาลกับสำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครมีลักษณะเป็นสัญญารับสภาพหนี้ ซึ่งมีผลให้เทศบาลมีหน้าที่ต้องชำระหนี้ และอยู่ในอายุความ ๑๐ ปี รวมทั้งเห็นว่า น่าจะสามารถตั้งงบประมาณเบิกจ่ายให้แก่สำนักงานธนารักษ์พื้นที่สกลนครได้ ซึ่งประเด็นนี้จังหวัดเห็นว่า บันทึกคำยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข (จป. ๕/๓๗) ดังกล่าว แม้จะมีลักษณะเป็นสัญญารับสภาพหนี้ แต่ก็มีกำหนดอายุความ ๒ ปี นับแต่วันที่ได้รับความผิด จึงควรกำหนดอายุความในวันที่

/๔ มีนาคม...

๔ มีนาคม ๒๕๔๗ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓/๓๕ มิใช่อายุความทั่วไป ๑๐ ปี ตามมาตรา ๑๔๓/๓๐ เทศบาลตำบลวานรนิวาสชอบที่จะปฏิเสธการชำระหนี้ตามมาตรา ๑๔๓/๑๐ นั้น เห็นว่า ตามบันทึกคำยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข เรื่อง การก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตในที่ราชพัสดุ (จป. ๕/๓๗) นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า กรมธนารักษ์และเทศบาลตำบลวานรนิวาสได้ตกลงรับข้อพิพาทที่มีอยู่ให้เสร็จสิ้นไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แกกัน กล่าวคือ เทศบาลตำบลวานรนิวาสยินยอมยกอาคารให้กระทรวงการคลัง รวมทั้งยินยอมชำระค่าปรับและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้กรมธนารักษ์ ส่วนกรมธนารักษ์ยินยอมให้เทศบาลตำบลวานรนิวาสทำสัญญาเช่าอาคารและที่ราชพัสดุขึ้นใหม่เป็นเวลา ๑๐ ปี และได้ลดค่าปรับให้เหลือเพียง ๓๕๕,๐๒๐ บาท ดังนั้น บันทึกคำยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข เรื่อง การก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตในที่ราชพัสดุ (จป. ๕/๓๗) จึงมิใช่เพียงสัญญารับสภาพหนี้หรือสัญญา รับสภาพความผิด แต่เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำให้สิทธิเรียกร้องของแต่ละฝ่ายที่มีอยู่ระงับสิ้นไป โดยแต่ละฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงในสัญญานั้นว่าเป็นของตน และเมื่อเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว สิทธิเรียกร้องตามสัญญา ย่อมมีกำหนดอายุความสิบปี ไม่ว่าสิทธิเรียกร้องเดิมจะมีกำหนดอายุความเท่าใด กรณี ตามบันทึกคำยินยอมดังกล่าวข้างต้นที่ลงนาม ตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ จึงยังไม่ขาดอายุความ ทั้งนี้ ตามนัย มาตรา ๑๔๓/๓๒ มาตรา ๘๕๐ และมาตรา ๘๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๓๖๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เขตดุสิต ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ทหือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๓

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

อ้างถึง ๑. หนังสือองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง ที่ ตง ๕๑๐๐๑/๓๒๓๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๒

๒. หนังสือจังหวัดตรัง ที่ มท ๐๐๓๗.๔/๘๕๕ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ที่ ๓๕๑/๒๕๕๕

๒. สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๓๒/๒๕๒๖ ที่ ๑๘๓๒/๒๕๓๕ และที่ ๘๗๔/๒๕๓๒

ตามจังหวัดตรังจัดส่งเอกสารสำเนาเพิ่มเติม เรื่ององค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังหรือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๓ กรณีนายสิโรตม์ วินรัตน์ นายเวียงศักดิ์ ศรีสุพร และนายสมวงศ์ อินทร์แก้วศรี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง ทำสัญญาซื้อถังน้ำพลาสติกพร้อมขาตั้งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังแล้วไม่สามารถส่งคืนได้ครบตามจำนวน จึงได้ทำสัญญารับสภาพหนี้ไว้ ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) แจ้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังว่า การทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ดังกล่าวไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว๒๐๓๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เนื่องจากไม่ได้ทำสัญญาค้ำประกันหรือไม่ผู้ค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด จึงขอหารือในประเด็นต่างๆ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังเป็นเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๓ หรือไม่ เห็นว่า ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๓๕๑/๒๕๕๕ สรุปได้ว่า นิยามของคำว่า "เจ้าหน้าที่" ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๓ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ประการ กล่าวคือ (๑) เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น (๒) ได้รับแต่งตั้งหรือถูกสั่งให้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นราชการส่วนท้องถิ่นและเป็นหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิด

/ของเจ้าหน้าที่...

ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙) และเมื่อตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗ บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีหน้าที่ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อพิจารณาตราข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และตั้งกระหูกฎมหายก องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งการเสนอข้อสอบถามต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและหัวหน้าหน่วยราชการชี้แจงข้อเท็จจริงใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงเป็น "เจ้าหน้าที่" ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ไว้

๒. ประเด็นที่หรือว่า กรณีการทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังได้ถือปฏิบัติ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๔๑ โดยการชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือไม่ เห็นว่า

๒.๑ กรณีการชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือไม่ เห็นว่า ตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๗ หมวดที่ ๓ การควบคุมและการจำหน่ายพัสดุ ส่วนที่ ๑ การยืม ข้อ ๑๔๑ กำหนดว่า ผู้ยืมพัสดุ ประสงค์ใช้คงรูปจะต้องนำพัสดุนั้นมาส่งคืนในสภาพที่ใช้การได้เรียบร้อย หากเกิดชำรุดเสียหาย หรือใช้การไม่ได้ หรือสูญหายไปให้ผู้ยืมจัดการแก้ไขซ่อมแซมให้คงสภาพเดิมโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง หรือชดใช้เป็นพัสดุ ประเภท ชนิด ขนาด และสภาพอย่างเดียวกัน หรือชดใช้ราคาที่เป็นอยู่ในขณะยืมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (กระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์) ดังนั้น เมื่อนายสิโรตม์ วินสน นายเกรียงศักดิ์ ศรีวรพร และนายสมวงศ์ อินทร์แก้วศรี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง ๓ คน ได้ยืมถึงน้ำพลาสติกพร้อมขาตั้ง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง ตามใบยืมพัสดุ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๖ แล้วไม่สามารถส่งคืนได้ครบจำนวน องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง จึงสามารถให้บุคคลทั้งสามชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินได้ ตามระเบียบข้อดังกล่าว

๒.๒ กรณีทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ นั้น เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับข้อหาหรือในประเด็นที่ ๓ จึงได้นำไปพิจารณาในประเด็นที่ ๓

๓. ประเด็นที่หรือเกี่ยวกับการทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ และกรณีให้บุคคลดังกล่าวชดใช้ค่าเสียหาย ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง โดยอาศัยความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาบังคับใช้ในการชดใช้ ค่าเสียหาย เป็นการปฏิบัติชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า

๓.๑ ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว๒๐๙๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐)

/ข้อ ๕...

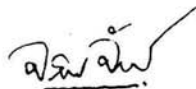
ข้อ ๔ ที่กำหนดการผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีผู้รับผิดชอบไม่สามารถชดใช้เงินได้ทั้งหมดในคราวเดียวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ นั้น เป็นแนวทางปฏิบัติที่ใช้เกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ดี ในส่วนที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งอื่น ๆ ก็อาจนำแนวทางดังกล่าวไปถือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องได้

๓.๒ กรณีของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง ตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง หรือ นั้น เป็นการกระทำผิดสัญญาเดิม กล่าวคือ ไม่มีทรัพย์สินส่งคืนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง และเป็นการกระทำละเมิดรวมอยู่ด้วย กล่าวคือ ทำให้ทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังสูญหาย ซึ่งความรับผิดชอบตามสัญญาจะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แม้ว่าบุคคลที่กระทำผิดสัญญาจะเป็น “เจ้าหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก็ตาม

๓.๓ เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังได้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๔๑ ก็เป็นกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังได้เลือกบังคับชำระหนี้จากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังตามสัญญาเดิม และในส่วนที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบตามสัญญาจะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ หากมีการทำสัญญารับสภาพหนี้ชดใช้เป็นเงินและขอผ่อนชำระก็สมควรที่จะต้องคิดดอกเบี้ยในระหว่างผ่อนชำระ พร้อมทั้งจัดให้มีผู้ค้ำประกันหรือหลักประกันการชำระหนี้ เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ทั้งนี้ ตามนัย มาตรา ๒๒๔ มาตรา ๖๘๐ มาตรา ๖๘๖ มาตรา ๗๐๒ และมาตรา ๗๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะปาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๑ ธค ๕๖

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

3 กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง การฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ ที่ นว ๕๒๐๐๒/๕๑๔๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒

ด้วยเทศบาลนครนครสวรรค์ได้มีหนังสือถึงกระทรวงมหาดไทย รายงานให้ทราบ ว่า ศาลจังหวัดนครสวรรค์ได้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๖ ในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๓๒๖/๒๕๔๕ หมายเลขแดงที่ ๒๒๐๘/๒๕๕๒ ระหว่าง บริษัทเงินทุน นิธิภัทร จำกัด (มหาชน) โจทก์ กับ เทศบาลนครนครสวรรค์ ที่ ๑ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชนิตร ที่ ๒ นายธนพล ธนชัยอารีย์ ที่ ๓ นางอรทัย ธนชัยอารีย์ ที่ ๔ จำเลย กรณีผิดสัญญา ยืม ค่าประกัน โอนสิทธิเรียกร้องในโครงการก่อสร้างระบบรางระบายน้ำภายในสัญญา เอ็น เอส ดี ๓ (NS - D ๓) สัญญาเลขที่ ๕๕/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๕ โดยพิพากษาให้เทศบาลนครนครสวรรค์รับผิดร่วมกับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นจำนวนเงิน ๑๔,๒๗๘,๘๓๑.๓๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของเงินจำนวนดังกล่าว และสำนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์มีความเห็นว่าเทศบาลนครนครสวรรค์อยู่ในฐานะเสียเปรียบในทางคดี ไม่สามารถชนะคดีได้และการดำเนินคดีในชั้นฎีกาต่อไปไม่ก่อประโยชน์ จึงได้แจ้งในสำนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์ขึ้นขอขยายระยะเวลาการฎีกาไปก่อน แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาคำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๑.๖/ว ๒๐๕๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. การที่เทศบาลนครนครสวรรค์ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดนครสวรรค์และได้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ ภาค ๖ เรื่อง ยืม ค่าประกัน โอนสิทธิเรียกร้อง กรณีการจ้างโครงการก่อสร้างระบบรางระบายน้ำภายในสัญญา เอ็น เอส ดี ๓ (NS - D ๓) นั้น เป็นข้อพิพาทในข้อหาผิดสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องหาได้มีมูลเหตุจากกรณีเจ้าหน้าที่ของเทศบาลกระทำละเมิด ตามนัยมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แต่อย่างใด ดังนั้น การฎีกากัดค้านคำพิพากษาจึงไม่อยู่ในบังคับแห่งหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๑.๖/ว ๒๐๕๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

๒. ความรับผิดชอบในมูลหนี้ตามสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวนี้จะต้องบังคับตามหลักกฎหมายเอกชนและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และโดยที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือแจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทยกำหนดเกี่ยวกับการอุทธรณ์ ฎีกา เพื่อกัดค้านคำพิพากษาศาล

/ในคดี ...

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๒๒๑๔ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๑/ว ๖๘๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการติดต่อราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนกลาง โดยให้เทศบาลติดต่อผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีของเทศบาลนครและเทศบาลเมืองหรือผ่านนายอำเภอในกรณีของเทศบาลตำบล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวตามลำดับชั้น ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดนครสวรรค์แจ้งเทศบาลนครนครสวรรค์ ได้ถือแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดในโอกาสต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

[Signature]

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี

โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๖

“ตำราธรรมนำไทยให้สะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๑๔๑๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความร่วมมือส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นคืนกองทุนเงินทดแทน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

จังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๕๔๑๐/๑๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๓

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) จังหวัดอุบลราชธานี มีหนังสือแจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สรุปได้ว่า กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานี ได้พิจารณาจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นค่ารักษาพยาบาลจำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท ให้แก่โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากนางรัตนา โกมารทัต ผู้ประสบภัยจากรถจักรยานยนต์ ค้นหมายเลขทะเบียน พนง - ๖๓๘ อบ. ของเทศบาลตำบลตาลชุม อำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี พร้อมทั้งแจ้งเทศบาลตำบลตาลชุมให้นำเงินจำนวนดังกล่าวชำระคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จำนวน ๒ ครั้ง แต่ยังไม่มีการดำเนินการแต่ประการใด ดังนั้น จึงขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นำเงินจำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท ชำระคืนกองทุนผู้ประสบภัยภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันรับหนังสือหากจ่ายเป็นเช็คให้ระบุชื่อ "กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี" รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. เทศบาลตำบลตาลชุมมิใช่หน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามนัยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ย่อมมีอำนาจหน้าที่และสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สภาพจะมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดา ตามนัยมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

/๒. เมื่อสำนักงาน...

๒. เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานีได้แจ้งเทศบาลตำบลสุมโนในฐานะเจ้าของรถจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน ชนง - ๖๓๘ อบ. ที่ก่อความเสียหายพิจารณาส่งเงิน จำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท ให้แก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๒ ครั้งแล้ว เทศบาลตำบลสุมโนจึงต้องพิจารณาดำเนินการโดยถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๒ และหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๑๔๐๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีรถของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้เทศบาลตำบลสุมโนทราบต่อไป ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๗/๑พ ๕๓

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๔๑๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความร่วมมือส่งเงินค่าเสียหายเบื้องต้นคืนกองทุนเงินทดแทน

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

จังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๕๕๑๐/๑๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๓

๒. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ลงวันที่ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานี สรุปได้ว่า กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานี ได้พิจารณาจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นค่ารักษาพยาบาลจำนวน ๑๓,๗๕๕ บาท ให้แก่โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากนางรัตนา โกมารทัต ผู้ประสบภัยจากรถจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน ชนง - ๖๓๘ อบ. ของเทศบาลตำบลตาลชุม อำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี พร้อมทั้งแจ้งเทศบาลตำบลตาลชุมให้นำเงินจำนวนดังกล่าวชำระคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จำนวน ๒ ครั้ง แต่ยังไม่มีการดำเนินการแต่ประการใด จึงขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นนำเงิน จำนวน ๑๓,๗๕๕ บาท ชำระคืนกองทุนผู้ประสบภัยภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือ หากจ่ายเป็นเช็คให้ระบุชื่อ "กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี" รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วขอเรียนให้ทราบ ดังนี้

๑. เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามนัยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ย่อมมีอำนาจหน้าที่และสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาเว้นแต่สภาพจะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดา ตามนัยมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเทศบาลยังเป็นหน่วยงานโดยเฉพาะแยกต่างหากจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีการกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารการจัดการ เพื่อให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ตามความในข้อ ๒ ของกฎกระทรวง

/แบ่งส่วน...

แห่งสำนักงานการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนั้น เทศบาลตำบลตาลสุ่มจึงมีใช้หน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นก็มีใช้หน่วยงานเจ้าของรถ ตามนัยมาตรา ๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่ต้องส่งเงินตามจำนวนที่นายทะเบียนได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากเงินกองทุนคืนให้แก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี แต่อย่างใด

๒. เมื่อปรากฏว่า เทศบาลตำบลตาลสุ่มเป็นหน่วยงานเจ้าของรถคันที่ก่อความเสียหาย เทศบาลตำบลตาลสุ่มจึงมีหน้าที่พิจารณาส่งเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแนวทางปฏิบัติตามหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๑๔๐๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการส่งเงินคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย กรณีเริ่ดของราชการก่อให้เกิดความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และกรณีนี้ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานี แจ้งเทศบาลตำบลตาลสุ่มให้ส่งเงิน จำนวน ๑๓,๗๕๘ บาท คืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย จำนวน ๒ ครั้งแล้ว แต่ไม่มีการดำเนินการแต่ประการใด นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้จังหวัดอุบลราชธานีผู้มีอำนาจกำกับดูแลเทศบาล แจ้งเทศบาลตำบลตาลสุ่มพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว

๓. สำหรับกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ก็เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งมีใช้หน่วยงานในสังกัดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเช่นเดียวกัน ตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๕๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย จังหวัดอุบลราชธานีทราบ และเนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมีเป็นจำนวนมาก จึงขอได้โปรดพิจารณาแจ้งหน่วยงานในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๗/๗๕๓

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓ ๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๔

"ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด"

17 กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ สฎ ๐๐๓๗.๔/๑๒๖๓ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่ง กรณีเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นโจทก์ฟ้องวัดหน้าเมืองโดยพระมหา คร.ไพศาล อาจาโรหรือทองโมถ่าย ที่ ๑ กับพวกรวม ๔ คน เป็นจำเลยในคดีหมายเลขคำที่ ๓๘๑/๒๕๕๒ เรื่อง ผิดสัญญา ติดตามทรัพย์ค้ำ ซึ่งมูลเหตุเกิดจากเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ได้จ่ายเงินอุดหนุนการก่อสร้างศาลาปฏิบัติธรรมวัดหน้าเมือง เพื่อให้ประชาชนใช้ร่วมกันในวงเงินจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ปรากฏว่าวัดหน้าเมืองไม่ได้ทำการก่อสร้างจนกระทั่งล่วงเลยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีจึงเรียกเงินคืนแต่ทางวัดหน้าเมืองไม่ยอมคืนให้ ต่อมาโจทก์กับจำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความค่อน้ำศาล และศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีคำพิพากษาตามยอมเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ โดยให้จำเลยทั้งสี่จ่ายเงินอุดหนุนคืนให้โจทก์จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ หากผัดผ่อนให้โจทก์บังคับคดีได้ทันที จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นดังนี้

๑. กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำความผิดต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (หน่วยงานของรัฐ) แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฟ้องเจ้าหน้าที่ขอให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนต่อศาล หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประนีประนอมยอมความกับเจ้าหน้าที่ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๑ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐ ข้อ ๒๘ และข้อ ๒๙ ประกอบกับหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๔/ว ๒๓๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ข้อ ๒

๒. กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำความผิดต่อบุคคลภายนอกและบุคคลภายนอก ฟ้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (หน่วยงานของรัฐ) ขอให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนต่อศาล หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประนีประนอมยอมความกับบุคคลภายนอกต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยก่อน

/ ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๘ หมวด ๒ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ข้อ ๓๘ ประกอบข้อ ๒๘ และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๔/ว ๒๓๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ข้อ ๓ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๑.๖/ว ๒๐๕๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ข้อ ๒

๓. กรณีที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีเป็นโจทก์ ฟ้องวัดหน้าเมืองโดยพระมหา ดร.ไพศาล อาจาโรหรือทองโมถ่าย ที่ ๑ กับพวกรวม ๔ คน เป็นจำเลย ในคดีแพ่งคดีหมายเลขคำที่ ๓๘๑/๒๕๕๒ มีมูลเหตุเกิดจากการผิดสัญญาขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการก่อสร้างศาลาปฏิบัติธรรม ต่อมาคู่ความได้ทำสัญญา ประนีประนอมยอมความและศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีคำพิพากษาคายยอมโดยให้จำเลยทั้งสี่จ่ายเงิน อุดหนุนคืนให้โจทก์ จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท กรณีดังกล่าวเป็นการทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ในเรื่องของการผิดสัญญาทางแพ่ง ซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือแจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติ ในการประนีประนอมยอมความของเทศบาลกับบุคคลภายนอกไว้เป็นอย่างอื่น ฉะนั้น เทศบาลซึ่งเป็นทบวง การเมืองมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ และกฎหมายอื่น ตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ได้ตรวงชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๕ กับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ มาตรา ๑๖ วรรคสอง และนายกเทศมนตรีในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย รับผิดชอบในการบริหารราชการ ตั้ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล ตามความในมาตรา ๔๘ เศรศ (๑) (๒) ประกอบมาตรา ๔๘ สักครุส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ ย่อมมีอำนาจที่จะตกลงระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นได้ ตามมาตรา ๑๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และมาตรา ๘๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันมีผลทำให้ การเรียกร้องที่แต่ละฝ่ายได้ยอมสละนั้นระงับสิ้นไป และทำให้แต่ละฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงไว้ในสัญญานั้น ว่าเป็นของตน ตามมาตรา ๘๕๒ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน

อย่างไรก็ดี กรณีที่เทศบาลได้ตกลงประนีประนอมยอมความกับวัดหน้าเมื่อนั้น เทศบาลต้องคำนึงถึงประโยชน์ของเทศบาลเป็นสำคัญ และพิจารณาให้รอบคอบด้วยว่าไม่ได้ทำให้ทางราชการเสียหาย มิฉะนั้น เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องอาจจะต้องรับผิดชอบโดยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตามกฎหมาย และเนื่องจากเทศบาลไม่ได้คิดดอกเบี้ยในหนี้เงินจำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากวัดหน้าเมือง ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๔ บัญญัติไว้ว่า หนี้เงินนั้น ท่านให้คิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงว่ากรณีดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลหรือไม่ ประการใด แล้วพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

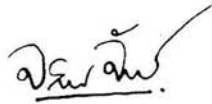
๔. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๖.๒/ว ๖๔ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๕๒๒ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แจ้งเวียนให้ทุกจังหวัดทราบแล้ว สรุปได้ว่า

/ หนังสือ ...

หนังสือฉบับดังกล่าวใช้บังคับกับส่วนราชการ ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายจัดตั้ง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ หรือกฎหมายอื่นกำหนดเกี่ยวกับการเงิน การคลัง และทรัพย์สิน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นการเฉพาะ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๖

โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยให้ร่มเงา”

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๓๗

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ระเบียบงานการสืบทรัพย์และหาหรือการขอยุติการดำเนินการทางแพ่ง

เรียน ผอ.สน.คท.

ตามหนังสือ สน.คท. (สพช.) ที่ มท ๐๘๐๔.๔ ๗๒ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ได้ส่งร่างหนังสือ สด. และเอกสารประกอบ พร้อมทั้งขอให้ สน.กร.พิจารณาประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกรณี ศาลแขวงนครศรีธรรมราช มีคำพิพากษาดำเนินการให้นายวรรณวิทย์ โกสสัย จพง.กง.บช.๔ ชำระเงินแก่ ทต.ปากนคร อ.เมืองนครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช ต่อมานายวรรณวิทย์ โกสสัย ได้เสียชีวิตลง และทต.ปากนคร ได้ทำการสืบทรัพย์ตลอดมาแต่ไม่ปรากฏทรัพย์สินที่จะนำมาบังคับชำระหนี้ ทต.ปากนคร จึงประสงค์จะขอยุติการสืบทรัพย์ และการดำเนินการทางแพ่งก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี โดยขอทำความตกลงกับ มท. เพื่อกำหนดหนี้สูญ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สน.กร.พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. กรณี ทต.ปากนคร ประสงค์จะขอยุติการสืบทรัพย์และการดำเนินการทางแพ่งก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี จะสามารถทำได้หรือไม่ และจะขอทำความตกลงกับ ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๕๗ โดยการอนุมัติให้เทศบาลยุติการสืบทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี ได้หรือไม่ และจะขัดกับหลักกฎหมายใดหรือไม่ นั้น เห็นว่า

๑.๑ หากพิจารณาข้อกฎหมายตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๒๗๑ ประกอบกับระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ เกี่ยวกับการกำหนดหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ ตามข้อ ๕๗ แล้ว ตามมาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ. ได้กำหนดระยะเวลาในการบังคับคดีมีกำหนด ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำบังคับหรือคำสั่งนั้น ซึ่งระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี ดังกล่าว เป็นกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นคุณแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในการดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีเพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาภายในกำหนดระยะเวลานั้น ส่วนระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๕๗ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ ซึ่งเป็นระเบียบภายในของทางราชการที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ โดยหากมีข้อเท็จจริงเพียงพอและเห็นว่ามิอาจจัดเก็บหนี้จากลูกหนี้ที่ค้างชำระได้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดหนี้สูญจากระบบ

/ บัญชี ...

บัญชีของลูกหนี้ได้ ถึงแม้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ จะกำหนดระยะเวลาในการบังคับคดีไว้ ๑๐ ปี ก็ตาม ซึ่งก็เป็นเพียงระยะเวลาในการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาเท่านั้น ดังนั้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีข้อเท็จจริงเพียงพอและเห็นว่าอาจจัดเก็บหนี้ที่ค้างชำระได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ย่อมสามารถ ขอบุติการสืบทรัพย์และขอจำหน่ายหนี้สูญโดยปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องได้ แต่ทั้งนี้ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ และในทำนองเดียวกันการขอทำความตกลง กับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๕๗ โดยการอนุมัติให้ เทศบาลยุติการสืบทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี ก็ย่อมสามารถทำได้ ตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นและไม่ถือว่าขัดกับหลักกฎหมายแต่ประการใด

๑.๒ เนื่องจากการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ในกรณีดังกล่าว เป็นกรณี การจำหน่ายหนี้สูญจากการบังคับคดีตามคำพิพากษา ดังนั้น ก่อนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจำหน่าย หนี้สูญโดยถือปฏิบัติตามระเบียบ มท.ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตาม หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๗๔๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๘ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตาม คำพิพากษา ประกอบกับหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๓๐.๗/ว ๑๐๗ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาด้วย

๒. ประเด็นที่หารือกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาของทางราชการเสียชีวิต จำเป็นหรือไม่ ที่ต้องฟ้องขอตั้งผู้จัดการมรดก นั้น เห็นว่าการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการนั้น ไม่มีระเบียบกฎหมาย กำหนดบังคับโดยชัดแจ้งว่าหากลูกหนี้ตามคำพิพากษาของทางราชการเสียชีวิตส่วนราชการต้องฟ้องขอตั้ง ผู้จัดการมรดก ดังนั้น การดำเนินการเพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาส่วนราชการจึงต้องถือปฏิบัติ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะมรดก โดยมีกำหนดระยะเวลาการบังคับคดี ๑๐ ปี นับแต่ วันที่มีคำพิพากษา ตาม มาตรา ๒๗๑ แห่ง ป.วิ.พ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทรพร)

ผอ.สน.กร.

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

11 มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์คำนวณมูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้ค่าเสียหาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือเทศบาลตำบลลำลูกกา ที่ ปท ๕๒๙๐๑/๑๖๘ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓
๒. สำเนาความเห็นคณะกรรมการการฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๙๐/๒๕๕๓
๓. สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๗/๒๕๕๖

ด้วยเทศบาลตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์กระทรวงการคลัง ให้ช่วยคำนวณมูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดใช้ค่าเสียหาย กรณีนายบัลลังก์ จิตตรง ตำแหน่งนักการ เทศบาลตำบลลำลูกกาได้ทำรถจักรยานยนต์ หมายเลขทะเบียน กจค ๖๕๗ ปทุมธานี ของเทศบาลสูญหาย และต่อมาเทศบาลได้รับแจ้งจากกรมบัญชีกลางว่า หลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ตามความรับผิดชอบทางละเมิด กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๖๗๗ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๗.๒/ว ๘๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ จึงให้เทศบาลแจ้งข้อเท็จจริงและหารือไปยังกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเทศบาลก็ได้มีหนังสือหารือมายังกระทรวงมหาดไทย รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. เทศบาลตำบลลำลูกกาได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง กรณีรถจักรยานยนต์ของเทศบาลสูญหาย และมีความเห็นว่านายบัลลังก์ จิตตรง ได้ยินยอมชดใช้รถจักรยานยนต์คืนแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เพื่อหาตัวผู้รับผิดชอบอีก พร้อมทั้งเทศบาลได้มีคำสั่ง ที่ ๓๒๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้นายบัลลังก์ จิตตรง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีดังกล่าว

๒. การที่เทศบาลตำบลลำลูกกาไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามนัยข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้วมีคำสั่งทางปกครองให้นายบัลลังก์ จิตตรง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากนายบัลลังก์ จิตตรง ทำรถจักรยานยนต์สูญหาย แม้ว่า นายบัลลังก์ จิตตรง จะยินยอมชดใช้ก็ตาม เป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง

/ตามระเบียบ...

ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และเป็นการออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๔๐/๒๕๕๓ ประกอบกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๗/๒๕๕๖

ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดปทุมธานีกำกับดูแลให้เทศบาลตำบลลำลูกกาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๘ และข้อ ๑๗ วรรคสอง ประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ นับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๓๗๐ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒) พร้อมทั้งแนะนำเกี่ยวกับการคำนวณมูลค่าทรัพย์สินเพื่อเรียกชดเชยค่าเสียหาย ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๗๗ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ให้เทศบาลตำบลลำลูกกาทราบ

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๒๒๑๔ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๑/ว ๖๘๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการติดต่อราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการส่วนกลาง โดยให้เทศบาลติดต่อผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีของเทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือผ่านนายอำเภอในกรณีของเทศบาลตำบล ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวตามลำดับชั้น ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดปทุมธานีแจ้งเทศบาลตำบลลำลูกกาได้ถือแนวทางปฏิบัติที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดในโอกาสต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๓๑๐๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง การขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีขอบในการดำเนินการ
โครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ลำน้ำร่องช้างฯ เทศบาลตำบลดอกคำใต้

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพะเยา ที่ พย ๐๐๓๗.๔/๓๓๒๓ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดพะเยาขอการขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีขอบในการดำเนินการโครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันคลื่นพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ลำน้ำร่องช้างฯ ของเทศบาลตำบลดอกคำใต้ ซึ่งนายวิชัย สุขยิ่ง นายช่างโยธา ๓ เทศบาลตำบลดอกคำใต้ ปัจจุบันลาออกจากราชการแล้วได้ขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทน สรุปได้ว่า จังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่เข้าหลักเกณฑ์ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๖/๒๐๕๒ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ แม้ นายวิชัย สุขยิ่ง จะกระทำละเมิดในขณะที่รับราชการอยู่ก็ตาม แต่กรณีดังกล่าวยังไม่เคยมีแนวทางปฏิบัติมาก่อน จึงหาว่า ความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

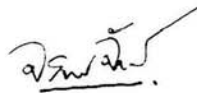
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า นายวิชัย สุขยิ่ง นายช่างโยธา ๓ เทศบาลตำบลดอกคำใต้ ได้กระทำละเมิดต่อเทศบาลตำบลดอกคำใต้ในขณะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของเทศบาล ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่เนื่องจากนายวิชัย สุขยิ่ง ได้พ้นจากราชการไปแล้ว ดังนั้น เทศบาลตำบลดอกคำใต้และจังหวัดพะเยาจึงไม่สามารถอนุมัติให้นายวิชัย สุขยิ่ง ผ่อนชำระเงินกับทางราชการได้ อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๑๐ กำหนดให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสามารถทำความตกลงกับ

/กระทรวง...

กระทรวงมหาดไทยให้มีการผ่อนชำระเงินกับทางราชการ นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้ ในกรณี
มีเหตุผลอันสมควรและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ โดยมีความเห็นของจังหวัดเพื่อประกอบการพิจารณา
ซึ่งผู้ขอผ่อนชำระเงินจะต้องทำสัญญารับสภาพหนี้และมีผู้ค้ำประกัน รวมทั้งอาจให้มีการวางหลักประกัน
เท่ากับวงที่ต้องชำระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๕๐๓๔

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๗๓๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘.๑ /ว ๑๐๒๑ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๓

ด้วยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยกับกรุงเทพมหานครมีความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีหน่วยงานของรัฐจ่ายค่าเสียหายตามสัญญาแก่บุคคลภายนอกไม่ใช้การจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนตามมูลละเมิดอันเกิดจากเจ้าหน้าที่กระทำความผิดส่วนบุคคลภายนอกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด ๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ และกรณีนี้จะถือว่าเจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป โดยหากมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ทำความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐก็ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ต่อไป

ประเด็นที่สอง กรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐ สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนจะขึ้นอยู่กับความลงบันทึกประจำวันว่าหน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และในกรณีหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบแล้วกระทรวงการคลังเห็นว่าต้องรับผิดชอบ สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนจะขึ้นอยู่กับความลงบันทึกประจำวันว่าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้อายุความสิบปีนับแต่วันทำละเมิด ตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย สำหรับการให้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น มิใช่การให้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง

/แห่งพระราช...

แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่จะต้องใช้สิทธิเรียกร้อง ภายในอายุความสิบปีนับแต่วันทำละเมิด หน่วยงานของรัฐจึงมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้ภายในอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ได้รับความเสียหาย แม้จะเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแล้วก็ตาม

ประเด็นที่สาม กรณีบุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐว่าเจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อบุคคลภายนอก ผู้มีอำนาจจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๓๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือรอให้คดีถึงที่สุดเสียก่อน สำหรับกรณีบุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐในฐานผิดสัญญา และศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐชดเชยค่าเสียหาย หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐก็อาจดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๔ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยไม่ต้องรอให้คดีถึงที่สุดเสียก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทุกแห่งทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกธพันธุ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

11.

ที่ มท ๐๒๐๔.๑๖ ๑๐๒๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ ๒๐๓๐๘
วันที่ 31 ส.ค. 2553
กระทรวงมหาดไทย
ถนนอินทจักรี เขต กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๕๓

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
เลขรับ 813
วันที่ 31 ส.ค. 2553
เวลา

เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เรียน ผู้บริหาร ส่วนราชการระดับกรม หน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย
ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สป. และผู้อำนวยการสำนักงาน

ด้วยกรมบัญชีกลางได้ขอหารือแนวทางปฏิบัติไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยกับกรุงเทพมหานครมีความเห็นทางกฎหมาย
ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบ
พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว
และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (เรื่องเสร็จที่ ๗๔๗/๒๕๕๒) โดยสามารถเปิดดูรายละเอียดได้
ทาง www.law.moi.go.th

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกาลังกล่าวมีประเด็น
ข้อกฎหมายสำคัญที่หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ
เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย จึงให้แจ้งความเห็นทางกฎหมายในเรื่องนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบ
และปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ สำหรับในส่วนของจังหวัดให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ทุกแห่งในพื้นที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายมานิต วัฒนเสน)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักกฎหมาย

โทร ๐ - ๒๒๒๒ - ๒๔๔๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๑๐.๒ / ๑๔๑๕๔ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิด สรุปความได้ว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ มีหนังสือหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแจ้งว่า บริษัท คอมพิวเตอร์ยูเนี่ยน จำกัด เป็นโจทก์ฟ้องสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ปัจจุบันโอนกิจการเป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง เรื่องซื้อขาย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ ศาลแพ่งมีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ ๔๓๐๒/๒๕๔๔ ให้จำเลยชำระเงินจำนวน ๖,๒๕๒,๐๔๐.๗๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ค่ปี ของต้นเงิน ๔,๔๓๗,๖๖๔ บาท นับแต่วันฟ้อง (๒๒ เมษายน ๒๕๔๔) จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ ๔,๐๐๐ บาท สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาและขอทุเลาการบังคับคดีแล้ว จึงได้หารือว่า

๑.๑ ในระหว่างนี้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดโดยไม่ต้องรอผลคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดหรือไม่ และหากยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด อายุความกรณีดังกล่าวเริ่มต้นแต่เมื่อใดและจะขาดอายุความเมื่อใด

๑.๒ หากมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น และคณะกรรมการฯ มีความเห็นให้รอผลคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลก่อนพิจารณาความเสียหายและบุคคลที่จะต้องรับผิดเพื่อเข้าสู่กระบวนการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ต่อไปนั้น ถือเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องหรือไม่ และมีคำแนะนำประการใด

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๔/๗๔๑ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒. กรมส่งเสริมสหกรณ์แจ้งว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ดาวชัยลำปาง เป็นโจทก์ฟ้อง กรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ ๑ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ ๒ นายวิม เกษมสัย ที่ ๓ เป็นจำเลยต่อ ศาลจังหวัดลำปาง เรื่องซื้อขาย ค้ำแทน ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ ศาลจังหวัดลำปางมี คำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ ๔๓๔/๒๕๔๖ ให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงินจำนวน ๔๖๖,๖๑๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ค่อปี นับแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ เป็นต้นไปจนกว่าจะ ชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ดอกเบี้ยถึงวันฟ้องต้องไม่เกิน ๒๗,๙๒๔ บาท กับให้จำเลยที่ ๑ ใช้ค่าฤชา ธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ ๔,๐๐๐ บาท ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๓ และยกฟ้องแย้งจำเลยที่ ๓ ค่าฤชาธรรมเนียมฟ้องแย้งระหว่างจำเลยที่ ๓ กับโจทก์ให้ เป็นพับ และเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๖ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มีคำพิพากษาคัดค้านคดีหมายเลขแดงที่ ๓๑๖๗/๒๕๔๔ พิพากษายืน ให้จำเลยที่ ๑ ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์ ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนค่าฤชาธรรมเนียมของจำเลยที่ ๓ ชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาในศาลฎีกา จึงได้หารือว่า

๒.๑ เนื่องจากคดีนี้เกิดการกระทำละเมิดเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๒ ซึ่ง ไกลจะครบ ๑๐ ปี จะขาดอายุความฟ้องร้องค่าเสียหาย กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดและออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่จำนวน ๒ ราย (นายวิม เกษมสัยและนายธน รัตนเลิศ) รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายโดยยึดถือคำพิพากษาของ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ เป็นหลักในการกำหนดค่าเสียหายเพื่อมิให้ล่วงเลยระยะเวลาฟ้องคดี ซึ่งหาก จะรอคำพิพากษาของศาลฎีกาจะล่วงเลยเวลาลงกล่าวอันอาจเกิดความเสียหายต่อทางราชการ ได้ ถือเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

๒.๒ โดยที่นายวิม เกษมสัย ยังมีการกระทำความผิดฐานทุจริตอีกฐานหนึ่ง ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้แจ้งความร้องทุกข์เพื่อให้ดำเนินคดีอาญาแล้ว กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงมี หนังสือเรียกค่าเสียหายรวมไปในคราวเดียวกับความเสียหายตามข้อ ๑ จะดำเนินการได้หรือไม่

๒.๓ กรมส่งเสริมสหกรณ์จะดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินของนายวิม เกษมสัย ขายทอดตลาดแล้วนำเงินมาชำระค่าเสียหาย ทั้งที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำพิพากษาจะเป็น การกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ควรดำเนินการอย่างไรจึงจะไม่เกิดความเสียหาย ต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์และนายวิม เกษมสัย

๓. ธนาคารออมสินแจ้งว่า สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นโจทก์ฟ้อง นางสาวเดือน เพ็ญ อุริบุญ (ข้าราชการศาลยุติธรรม) ที่ ๑ ธนาคารออมสิน ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง เรื่อง ละเมิด ฝากทรัพย์ ค้ำเงิน ธนาคารออมสินได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบ ซึ่งกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๓/๑๔๕๕๕ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ แจ้งผล การพิจารณาความรับผิดชอบละเมิดว่า เมื่อข้อเท็จจริงยังไม่ปรากฏว่าธนาคารออมสินได้รับความเสียหายจึงไม่มีกรณีต้องพิจารณาความรับผิดชอบละเมิด ในชั้นนี้ เห็นควรรอผลคำพิพากษาของ ศาล หากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ธนาคารออมสินชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้คณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดนำคำพิพากษาดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาและส่งเรื่อง ให้กระทรวงการคลังตรวจสอบต่อไป ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๔ ศาลแพ่งมีคำพิพากษา

ให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงินแก้อรรถ ๑,๙๑๔,๒๕๓.๐๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของต้นเงิน ๑,๕๖๒,๒๑๔ บาท นับถัดจากวันฟ้อง (๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินแก้อรรถ ๔,๙๐๔,๔๑๔.๔๓ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของต้นเงิน ๔,๗๓๔,๒๑๔.๔๔ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้อง (๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ กับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ ๔๐,๐๐๐ บาท คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาในศาลอุทธรณ์ ธนาคารออมสินพิจารณาแล้วเห็นว่าปัจจุบันคดียังไม่ถึงที่สุดแต่อายุความฟ้องเรียกค่าเสียหายผู้รับผิดตามสัญญาจ้างจะครบกำหนด ๑๐ ปี ในวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ จึงได้หารือว่าในกรณีดังกล่าวธนาคารออมสินควรดำเนินการอย่างไร

๔. กรุงเทพมหานครแจ้งว่า กรุงเทพมหานครกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่สอดคล้องกัน กรณีสืบเนื่องจากนายชัชวาลย์ พุกวัฒนะ พนักงานขับรถยนต์ สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ได้กระทำให้รถเก็บขยะมูลฝอยที่กรุงเทพมหานครเช่าจากบริษัท เมก้าลิงค์ จำกัด ตามสัญญาเช่าเลขที่ ๔๒/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๗ ได้รับความเสียหายขณะออกปฏิบัติงานเก็บขยะมูลฝอยในพื้นที่ และบริษัท เมก้าลิงค์ จำกัด มีหนังสือเรียกค่าเสียหายจากกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครจึงได้หารือการปฏิบัติในกรณีดังกล่าวว่า เมื่อกรุงเทพมหานครค่าใช้จ่ายให้บริษัท แล้วจะต้องดำเนินการตามหมวด ๑ และส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ หรือต้องดำเนินการตามหมวด ๒ และส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบแทนกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลางพิจารณาหนังสือหารือของหน่วยงานทั้งสี่แล้ว มีประเด็นที่จะขอหารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. กรณีหน่วยงานของรัฐมีนิติสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกในฐานะคู่สัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น สัญญาฝากทรัพย์ สัญญาเช่า ฯลฯ ต่อมาคู่สัญญามีหนังสือเรียกให้ชดใช้เงินหรือฟ้องคดีให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชดใช้ค่าเสียหาย เมื่อหน่วยงานของรัฐจ่ายเงินให้บุคคลภายนอกไปแล้วจะอาศัยข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายหรือหลักการใดพิจารณาว่า กรณีเป็นเรื่องเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. กรณีหน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่าเจ้าหน้าที่กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงและต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ การที่หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิไล่เบี้ยจากเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่ได้อำนาจเสียหายแก่ผู้เสียหายกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือหากเป็นเรื่องเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก หน่วยงานของรัฐจะออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ภายใน

กำหนดอายุความ ๒ ปี หรือ ๑ ปี แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายได้เกิดขึ้นมาเกินกว่า ๑๐ ปีแล้ว หน่วยงานของรัฐยังสามารถใช้สิทธิตามนัยมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐ แห่งบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ได้หรือไม่ อย่างไร

๓. กรณีบุคคลภายนอกฟ้องคดีเรียกให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบค่าใช้จ่ายไม่จำเป็นในการฟ้องในฐานะผู้เสียหายหรือฐานละเมิดก็ตาม เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้ทางราชการเป็นฝ่ายแพ้คดีต้องชำระหนี้ให้โจทก์ แต่คดียังไม่ถึงที่สุด จะถือว่าหน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายและต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น จะต้องพิจารณาจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ว่าเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมายจนทำให้เกิดความเสียหายขึ้นกับบุคคลใด กล่าวคือ ถ้าการกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นการกระทำโดยผิดกฎหมายจนทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายย่อมเป็นกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ แต่ถ้าการกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นการกระทำโดยผิดกฎหมายจนทำให้บุคคลภายนอกได้รับความเสียหายย่อมเป็นกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

สำหรับกรณีหน่วยงานของรัฐได้ทำสัญญากับบุคคลภายนอก แต่หน่วยงานของรัฐไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญา และต่อมาบุคคลภายนอกซึ่งเป็นคู่สัญญามีหนังสือถึงหน่วยงานของรัฐหรือฟ้องคดีต่อศาลให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกเพื่อการไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญานั้น เมื่อหน่วยงานของรัฐจ่ายค่าเสียหายดังกล่าวให้แก่บุคคลภายนอกซึ่งเป็นคู่สัญญาจะเป็นการจ่ายค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลสัญญา หน่วยงานของรัฐมิได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนอันเกิดแต่มูลละเมิดซึ่งเจ้าหน้าที่ได้กระทำต่อบุคคลภายนอกตามมาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.

มาตรา ๔ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

๒๕๓๙ กรณีจึงไม่ใช่เรื่องการกระทำละเมิดอันจะต้องปฏิบัติตามหมวด ๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ส่วนกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกเพื่อการไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาไปแล้ว จะถือว่าเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดคือหน่วยงานของรัฐหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป โดยหน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าเจ้าหน้าที่ได้มีการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐจนเป็นเหตุทำให้หน่วยงานของรัฐต้องได้รับความเสียหายหรือไม่

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแล้ว หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๔^๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ เพื่อทำหน้าที่สอบข้อเท็จจริงให้ทราบว่ามีการกระทำละเมิดหรือไม่ การกระทำละเมิดได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ เจ้าหน้าที่ได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ และเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใด

ประเด็นที่สอง ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดอายุความที่หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดซึ่งกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ไว้ ๒ กรณี โดยแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

กรณีที่หนึ่ง เจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดภายในอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบแต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดภายในอายุความหนึ่งปีนับแต่

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มีให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

*ข้อ ๔ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตั้งกลาวัแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกินห้าคน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร

กระทรวงการคลังอาจประกาศกำหนดว่าในกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่จำนวนเท่าใด จะให้มีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยก็ได้

ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้กำหนดเวลาแล้วเสร็จของการพิจารณาของคณะกรรมการไว้ด้วย

วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๐^๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ แต่ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดตามมาตรา ๔๔๔^๗ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓^๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ สำหรับตามปัญหาในเรื่องที่ขอหารือมานี้ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแล้ว สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนย่อมเป็นอันขาดอายุความตามมาตรา ๔๔๔ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่อาจออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

กรณีที่สอง เจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก เมื่อหน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกแล้ว หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐได้ภายในอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกผู้เสียหายตามมาตรา ๙^๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ สำหรับตามปัญหาในเรื่องที่ขอหารือมานี้แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแล้วก็ตาม แต่เมื่อหน่วยงานของรัฐใช้สิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุที่เจ้าหน้าที่ทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกและหน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกซึ่งหน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐได้ภายในอายุ

^๖ มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนี้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

^๗ มาตรา ๔๔๔ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่มีผู้ต้องเสียหรือรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมิใช่ตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซ้ ท่านให้เอาอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

^๘ มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับใด ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

^๙ มาตรา ๙ ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

ความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอกผู้เสียหาย ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ สิทธิเรียกร้องดังกล่าว มิได้เกิดแต่เมื่อละเมิด จึงมิใช่เป็นการที่หน่วยงานของรัฐใช้สิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนเพราะเหตุที่เจ้าหน้าที่ที่ละเมิดต่อหน่วยงานอื่นจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในอายุความ สิบปีนับแต่วันทำละเมิดตามมาตรา ๔๔๔ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ดังนั้น แม้ว่า เจ้าหน้าที่กระทำการในหน้าที่ละเมิดต่อบุคคลภายนอกเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิดแล้วก็ตาม แต่ ถ้ายังไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลภายนอก ผู้เสียหายแล้ว สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนย่อมยังไม่ขาดอายุความ หน่วยงานของรัฐจึง สามารถออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

ประเด็นที่สาม การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อหาหรือแยกพิจารณาได้ ๒ กรณี ดังต่อไปนี้

กรณีที่หนึ่ง บุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐเป็นคดีต่อศาลว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก นั้น ตามข้อ ๓๕^๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดว่า เมื่อ บุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐเป็นคดีต่อศาลว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดโดยไม่มี ชักช้า เว้นแต่จะได้มีการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไว้แล้ว ซึ่งระเบียบดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นทำหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้วเสนอความเห็นต่อผู้แต่งตั้งเพื่อพิจารณาตัดสินใจในระหว่างพิจารณาคดีของศาลว่าความเสียหายตามที่บุคคลภายนอกกล่าวอ้างในคำฟ้องนั้นเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าเจ้าหน้าที่มิได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ ดำเนินการตามข้อ ๓๖^๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดี แต่ในกรณีที่ เห็นว่าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ดำเนินการตามข้อ ๓๗^๗ แห่งระเบียบสำนัก

^๕ข้อ ๓๕ ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการโดยไม่มี ชักช้า เว้นแต่จะได้มีการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไว้แล้ว และให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อ เตรียมการต่อสู้คดีต่อไป พร้อมทั้งรายงานให้กระทรวงการคลังทราบและปฏิบัติตามที่ได้รับคำแนะนำจาก กระทรวงการคลัง

^๖ข้อ ๓๖ ถ้าผู้แต่งตั้งเห็นว่าความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ หรือเมื่อไต่พิจารณาเห็นชอบคณะกรรมการหรือได้รับทราบผลการพิจารณาของกระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่า ความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เรียกเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดี ด้วย

^๗ข้อ ๓๗ ถ้าผลการพิจารณาของผู้แต่งตั้งยุติเป็นที่สุดว่า ความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้ กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดี แต่ถ้าผู้เสียหายได้ฟ้อง เจ้าหน้าที่ต่อศาลก่อนแล้วหรือมีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความในคดีก่อนแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งแจ้งผลการ

นายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีโอกาสพ้นจากการเป็นคู่ความในคดี ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า บุคคลภายนอกฟ้องคดีเรียกให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในฐานะละเมิดแล้ว ผู้มีอำนาจจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๓๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือรอให้คดีถึงที่สุดเสียก่อนว่าหน่วยงานของรัฐจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายแก่บุคคลภายนอกหรือไม่ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๖๔๖/๒๕๔๑^{๖๖}

กรณีที่สอง บุคคลภายนอกฟ้องหน่วยงานของรัฐเป็นคดีต่อศาลว่าหน่วยงานของรัฐผิดสัญญา นั้น ตามข้อ ๔^{๖๗} แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ กำหนดว่า หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแล้ว หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อทำหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงให้ทราบว่ามีการกระทำละเมิดหรือไม่ การกระทำละเมิดได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ เจ้าหน้าที่ได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ และเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใด ดังนั้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า บุคคลภายนอกฟ้องคดีเรียกให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในฐานะผิดสัญญาและศาลได้มีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐจ่ายค่าเสียหายตามสัญญาแล้ว หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ก็อาจดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้คดีถึงที่สุดเสียก่อน

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๔๖

พิจารณาให้พนักงานอัยการเพื่อแถลงข้อเท็จจริง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีโอกาสพ้นจากการเป็นคู่ความในคดี และขอให้พนักงานอัยการช่วยเหลือทางคดีแก่เจ้าหน้าที่ในระหว่างนั้นด้วย

^{๖๖}บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด กรณีผู้เสียหายฟ้องเทศบาลเมืองสกลนครและกรมที่ดิน ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๔/๙๖๙ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^{๖๗}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๔ ภายใน ๕๒๔๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๖๖

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓

เรื่อง การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๒ งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

เรียน ผอ.สน.กท.

ตามหนังสือ สน.กท. (สง.) ที่ มท ๐๘๐๔.๒ ๓๐๒ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๓ การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๒ งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลาง จ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สายกลางพัฒนา ๑ ตอน ๒ วงเงิน ๓,๗๔๗,๐๐๐ บาท ตามสัญญาเลขที่ ๘๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๒ ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางได้บอกเลิกสัญญาจ้างดังกล่าวกับห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. โดยให้เหตุผลว่า มีการทุจริต และได้จ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา ก่อสร้างถนนโครงการดังกล่าวในวงเงิน ๓,๗๔๕,๐๐๐ บาท ตามสัญญาเลขที่ ๒๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และเมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา (ผู้รับจ้างรายใหม่) ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามสัญญาโดยมีการส่งมอบงานเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งขอเบิกเงินค่าจ้างก่อสร้างกับองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลาง แต่เนื่องจากห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. ได้นำเรื่องการบอกเลิกสัญญาเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ จึงมีประเด็นว่าจังหวัดจะสามารถเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อย้ายค่าก่อสร้างให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา (ผู้รับจ้างรายใหม่) ก่อนที่ข้อพิพาทดังกล่าวจะยุติได้หรือไม่ และจังหวัดนครราชสีมา เห็นว่าในเมื่อข้อพิพาทระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. กับองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลาง อนุญาโตตุลาการยังไม่ชี้ขาด จังหวัดก็ไม่ควรที่จะเบิกจ่ายงบประมาณก่อนที่ข้อพิพาทดังกล่าวยังไม่ได้ข้อยุติ ซึ่ง สน.กท. เห็นว่า เมื่อผู้รับจ้างรายใหม่ได้ทำงานแล้วเสร็จและส่งมอบงานแล้ว ย่อมผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าจ้าง ต้องชำระหนี้ให้แก่ผู้รับจ้างรายใหม่ แต่เพื่อความรอบคอบ ถูกต้อง จึงขอหารือว่าจังหวัดจะสามารถเบิกจ่ายค่าจ้างให้กับผู้รับจ้างรายใหม่ได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สน.กท. พิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางได้ทำสัญญาจ้าง ห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา ตามสัญญาเลขที่ ๒๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ โดยชอบด้วยกฎหมาย ในการก่อสร้างถนนคอนกรีต แม้จะเป็นโครงการเดียวกันกับโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางบอกเลิกสัญญากับห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี – คอนส. และแม้จะมีประเด็นในเรื่องการบอกเลิกสัญญาว่าบอกเลิกโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม การทำสัญญาจ้างดังกล่าวย่อมผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางผู้ว่าจ้างและห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา (บุคคลภายนอก) ผู้รับจ้าง ที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาต่อมาเมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามสัญญาพร้อมทั้งมีการส่งมอบงาน

/เรียบร้อย ...

เรียบร้อยแล้ว ห้างหุ้นส่วนจำกัด ๒๕๔๖ การโยธา จึงยอมมีสิทธิได้รับค่าจ้างก่อสร้างกับองค์การบริหารส่วนตำบล
ควนกลาง ส่วนกรณีมีข้อพิพาทกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลควนกลางกับห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย
ดี - คอนส. ซึ่งอยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ นั้น เป็นกรณีที่ต้องจัดการบริหาร
ส่วนตำบลควนกลางและห้างหุ้นส่วนจำกัด แอเรีย ดี - คอนส. จะต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องต่อไป ดังนั้น ตามประเด็นข้อหาดังกล่าว สน.กร.จึงมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็น
ของ สน.กท.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวินชัย จันทรพร)

ผอ.สน.กร.

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น โทร. ๐-๒๒๕๓-๖๖๓๕ ภายใน ๕๒๔๓

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๗๒๖

วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง หนังสือขอกฎหมายกรณีการโอนสิทธิเรียกร้อง

เรียน ผอ.สน.กท.

ตามหนังสือ สน.กท. (สพช.) ที่ มท ๐๘๐๘.๔ ๒๔๘ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ หรือกรณีเทศบาลนครนนทบุรีได้รับจัดสรรเงินงบประมาณตามโครงการสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจาก สอ. เพื่อดำเนินการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระยะที่ ๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ วงเงิน ๑๒๔.๐๐๐.๐๐๐ บาท เป็นเงินอุดหนุนจำนวน ๖๖,๖๐๐.๐๐๐ บาท และ อปท.สมทบ จำนวน ๑๒,๔๐๐.๐๐๐ บาท ซึ่งเทศบาลได้ดำเนินการจัดจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ให้ทำการก่อสร้างโครงการดังกล่าว ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๓๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ภายหลังห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิเรียกร้องที่มีอยู่ตามสัญญาจ้างดังกล่าวให้แก่ธนาคารพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และขอให้เทศบาลมีหนังสือให้ความยินยอมในการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวด้วย ซึ่งเทศบาลเห็นว่า กรณีดังกล่าวมิใช่เป็นเงินงบประมาณของเทศบาลแต่ฝ่ายเดียว จึงหารือว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ผู้รับจ้าง สามารถโอนสิทธิเรียกร้องในค่าจ้างตามสัญญาดังกล่าวข้างต้นให้แก่ธนาคารไทยพาณิชย์ (มหาชน) และเทศบาลสามารถให้ความยินยอมในการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวได้หรือไม่ ซึ่งจังหวัดเห็นว่า ทน.นนทบุรี การโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ไปให้กับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จึงต้องรับคำบอกกล่าวและให้ความยินยอมเป็นหนังสือจาก สอ. ด้วย ซึ่ง สน.กท. พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีดังกล่าวมีประเด็นข้อกฎหมายในเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้อง จึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. กรณีโอนสิทธิเรียกร้อง ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๐๖ ผู้มีหน้าที่ต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือให้กับเทศบาลจะต้องเป็นผู้รับจ้างในฐานะผู้โอนสิทธิเรียกร้องหรือธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าธนาคารไทยพาณิชย์ (จำกัด) มหาชน เป็นผู้บอกกล่าว จะมีผลทางกฎหมายอย่างไร

๒. สอ. ในฐานะเป็นผู้อุดหนุนเงินให้ ทน.นนทบุรี จำนวน ๑๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท ถือเป็นลูกหนี้ร่วมกับ ทน.นนทบุรี หรือไม่ และการโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ไปให้ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ต้องส่งคำบอกกล่าวและรับความยินยอมเป็นหนังสือจาก สอ. หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สน.กท. พิจารณาข้อหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นว่า การโอนสิทธิเรียกร้อง ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๐๖ ผู้มีหน้าที่ต้องบอกกล่าวเป็นหนังสือให้กับเทศบาล (ลูกหนี้) จะต้องเป็นผู้รับจ้าง (เจ้าหนี้) ในฐานะผู้โอนสิทธิเรียกร้องหรือธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง เห็นว่า ป.พ.พ.มาตรา ๓๐๖ วรรคหนึ่ง

/ บัญญัติว่า ...

บัญญัติว่า “การโอนหนี้ อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่ง โดยเฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าไม่สมบูรณ์” อนึ่ง การโอนหนี้ นั้นท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้ต่อเมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยการโอนนั้น ถ้าบอกกล่าวหรือความยินยอม เช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ” ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อกฎหมายดังกล่าว ในการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้ นั้น ตามมาตรา ๓๐๖ แห่ง พ.พ. มิได้บัญญัติไว้ โดยเฉพาะเจาะจงว่าผู้ใดระหว่างเจ้าหนี้ (ผู้โอนสิทธิเรียกร้อง) หรือผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง ต้องเป็นผู้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้เพื่อให้ลูกหนี้ทราบถึงการโอนสิทธิเรียกร้อง ดังนั้น ผู้บอกกล่าวการโอนจึงอาจเป็นเจ้าหนี้หรือผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องก็ได้ ทั้งนี้โดยเทียบเคียงแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๖๑-๕๕๖๗/๒๕๓๐ ประกอบคำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้ ของอาจารย์ไพโรจน์ วายุภาพ ผู้บรรยายกฎหมายแห่งลักษณะหนี้ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งนิติบัณฑิตยสภาและเมื่อได้มีการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องเป็นหนังสือไปให้ลูกหนี้ทราบแล้ว การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวย่อมมีผลผูกพันลูกหนี้ที่จะต้องชำระหนี้ให้แก่ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง โดยไม่จำเป็นต้องให้ลูกหนี้ให้ความยินยอมในการโอนดังกล่าว ดังนั้น โดยผลของกฎหมายดังกล่าวแม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่าธนาคารไทยพาณิชย์ (จำกัด) มหาชน เป็นผู้บอกกล่าวการโอนเป็นหนังสือไปยังเทศบาล (ลูกหนี้) ฝ่ายเดียว การบอกกล่าวการโอนดังกล่าวก็ย่อมมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายที่เทศบาลซึ่งเป็นลูกหนี้ที่จะต้องปฏิบัติตามการชำระหนี้แก่ธนาคารไทยพาณิชย์ (จำกัด) มหาชน ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้อง

๒. ส่วนประเด็นว่า สด. ในฐานะผู้จัดสรรเงินอุดหนุนเงินให้ ทน.นนทบุรี จำนวน ๑๑๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท จะถือเป็นลูกหนี้ร่วมกับ ทน.นนทบุรี หรือไม่ นั้น เห็นว่า มูลหนี้ย่อมเกิดแต่โดยผลของ สัญญา ละเมิด จักการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้ และโดยกฎหมาย เมื่อข้อเท็จจริงตามข้อหาหรือปรากฏว่า ทน.นนทบุรี ได้ดำเนินการจัดจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ให้ทำการก่อสร้างโครงการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๓๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ โดยผลของสัญญา ทน.นนทบุรี จึงย่อมอยู่ในฐานะลูกหนี้ ในอันที่จะต้องชำระหนี้ค่าจ้างก่อสร้างให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ผู้รับจ้าง ในฐานะเจ้าหนี้ ส่วน สด. แม้จะเป็นเจ้าของงบประมาณรวมอยู่ด้วย ก็ตาม ก็ไม่อาจจะอยู่ในฐานะลูกหนี้ ร่วมกับทน.นนทบุรี เนื่องจาก สด. หาได้เป็นคู่สัญญาตามสัญญาจ้างดังกล่าว ทั้งมิใช่กรณีที่ สด.จะมีมูลหนี้จากกรณีอื่นแต่ประการใด ดังนั้น การโอนสิทธิเรียกร้องของห้างหุ้นส่วนจำกัด สามประสิทธิ์ ไปให้ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ผู้โอนหรือผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องจึงไม่จำเป็นต้องส่งคำบอกกล่าวการโอนให้ สด.ทราบ หรือ สด. ไม่จำเป็นต้องให้ความยินยอมในการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าว การโอนสิทธิเรียกร้องก็มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวันชัย จันทรร)

ผอ.สน.กร.

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มา ๐๘๐๔.๔/

๗๖๔

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม.
๑๐๓๐๐

๗๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การหรือโครงการเศรษฐกิจชุมชน (หมู่บ้านละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท)

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยบง

อ้างถึง หนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยบง ค่วนมาก ที่ นม ๕๗๓๐๑/๒๕๐ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยบงได้มีหนังสือหรือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน กรณีกลุ่มอาชีพภายในตำบลห้วยบงได้ทำสัญญาขี้มเงินตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน (หมู่บ้านละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท) ไป เมื่อครบกำหนดตามสัญญาแล้วไม่ยอมนำเงินที่ขี้มมาคืนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยบงจะต้องตั้งงบประมาณชดใช้ในส่วนที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากกลุ่มอาชีพได้ จึงขอหารือว่าจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรกับกลุ่มอาชีพดังกล่าวและจะต้องดำเนินการกับเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการชำระหนี้ การบังคับชำระหนี้ของกลุ่มอาชีพ นั้น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๔ ได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติการชำระหนี้ การบังคับชำระหนี้ของกลุ่มอาชีพที่ขี้มเงินทุนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนไว้สรุปได้ดังนี้

๑) หากกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามสัญญางวดใดงวดหนึ่งหรือทั้งหมดให้องค์การบริหารส่วนตำบลเร่งรัดให้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรชำระหนี้คืนโดยพลัน หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนให้องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งงบประมาณเท่าจำนวนเงินที่ทางราชการเสียหายชดใช้คืนในทันทีที่มีการตั้งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒) ในระหว่างที่กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผิดนัดไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ครบถ้วนให้เสียดอกเบี้ยในอัตราที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ร้อยละ ๑.๕ ต่อปี (ป.พ.พ.มาตรา ๒๒๔)

๓) หากกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรไม่ยอมชำระหนี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินคดีตามกฎหมายอย่าให้ขาดอายุความ

/๔) ในกรณี ...

๔) ในกรณีที่ต้องการบริหารส่วนตำบลงบประมาณค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากกลุ่มอาชีพได้ ถ้าได้รับการชำระหนี้จากกลุ่มอาชีพภายหลังให้ส่งคืนเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒. ประเด็นว่าจะมีเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาดังกล่าวรับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า การยืมเงินทุนตามโครงการเศรษฐกิจชุมชนดังกล่าว เป็นการทำสัญญาระหว่างภาครัฐกับกลุ่มอาชีพในชุมชน (เอกชน) ดังนั้น ความรับผิดชอบในส่วนของผู้ที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องย่อมเป็นไปตามนัยตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ กล่าวคือ กรณีเจ้าหน้าที่ กระทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ ได้ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เช่น เจ้าหน้าที่ทำสัญญากู้ยืมที่มีข้อบกพร่องหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันเป็นเหตุให้องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถเรียกบังคับชำระหนี้ได้ตามสัญญา หรือกรณีทำสัญญาถูกต้องตามระเบียบกฎหมายแต่ปล่อยให้การฟ้องบังคับชำระหนี้ขาดอายุความเป็นต้น ส่วนความรับผิดของบุคคลภายนอกต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นก็มีเพียงเฉพาะคู่สัญญาเท่านั้น ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเรียกให้ปฏิบัติชำระหนี้ตามสัญญาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวันชัย จันทรพร)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๔-๕๐๓๖

โทรสาร ๐-๒๒๔๔-๕๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ ๕๘๕๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอร้องการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๓๗.๔/๘๑๓๐ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๔๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทาง
การกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

ตามที่จังหวัดนครราชสีมาได้มีหนังสือขอร้องความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ
เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีเทศบาลตำบลชะอวด อำเภอชะอวด มีคำสั่งแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๔ (จังหวัด
นครราชสีมา) ตรวจสอบสืบสวนพบความเสียหายในการจัดซื้อจัดจ้างตามโครงการก่อสร้างโป๊พข้ามคลองชะอวด
ของเทศบาล โดยจังหวัดพิจารณาแล้วมีความเห็นสรุปได้ว่า นายกเทศมนตรีตำบลชะอวดสามารถออกคำสั่งแต่งตั้ง
คณะกรรมการได้ แต่หากพิจารณาตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๔๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน
๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ แล้ว ก็อาจจะเป็นการขัดกับ
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงหาหรือว่า ความเห็นของจังหวัดแนวทางใดถูกต้อง
หรือมีแนวทางอื่นที่เหมาะสมเพื่อจะได้ถือปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง
ความรับผิดชอบทางละเมิด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการและบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ
ต้องไม่เป็นบุคคลที่ต้องห้ามตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งการที่จะพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้ต้องห้ามมิให้ทำการพิจารณาทางปกครองตามนัยมาตรา ๑๓
และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ปรากฏ
เป็นกรณีๆ ไป เช่น ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินว่าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ
หรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดมีส่วนเกี่ยวข้องและอาจมีส่วนร่วม
ในการกระทำความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งนั้น เป็นต้น

/สำหรับ...

สำหรับแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ที่กระทรวงมหาดไทย แจ้งจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งถือเป็นแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ที่ได้กำหนดให้การกระทำละเมิด กรณีการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย กรณีกำหนดราคากลาง สูงกว่าเป็นจริง โดยคณะกรรมการกำหนดราคากลางใช้ค่า Factor F/ราคาวัสดุไม่ถูกต้อง ให้คณะกรรมการกำหนดราคากลาง รับผิดชอบส่วนร้อยละ ๗๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น-กลาง ผู้ผ่านงาน รับผิดชอบส่วนร้อยละ ๒๐ และผู้บังคับบัญชาชั้นสูง/ผู้อนุมัติ รับผิดชอบส่วนร้อยละ ๑๐ (กรณีไม่ผ่านเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ) นั้น เป็นแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งคณะกรรมการกำหนดราคากลางได้กระทำละเมิดและจะต้องรับผิดชอบทางละเมิด แล้วกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น-กลาง รวมทั้งผู้บังคับบัญชาชั้นสูงต้องเข้าร่วมรับผิดชอบด้วย ซึ่งการที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าว จะต้องรับผิดชอบทางละเมิดก็จะต้องมีการกระทำละเมิดของคณะกรรมการกำหนดราคากลางก่อน โดยขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป เช่นกัน

ดังนั้น แนวทางที่เหมาะสมในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ในกรณีดังกล่าวของเทศบาลตำบลชะอวด ผู้ที่มีอำนาจเกี่ยวข้องและผู้ที่มีอำนาจกำกับดูแลตรวจสอบข้อเท็จจริง เบื้องต้นว่า นางบุษบา จิตต์รัว ปลัดเทศบาลตำบลชะอวด และนายกเทศมนตรีตำบลชะอวด เป็นผู้มีส่วนได้เสีย เกี่ยวข้องหรือมีพฤติการณ์อื่นใดซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ตามนัย มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ โดยอาจพิจารณา จากผลการตรวจสอบเบื้องต้นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบกับพยานเอกสารว่ามีบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการไปโดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ และทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เช่น คณะกรรมการกำหนดราคากลาง ปลัดเทศบาลผู้ผ่านงานที่ต้องตรวจสอบความถูกต้อง และนายกเทศมนตรี ผู้อนุมัติ เป็นต้น แล้วจึงพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สกกลันธุ์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนคดี

โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒

โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๔-๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”